

วิเคราะห์ลักษณะการแสดงและบทบาทด้านต่าง ๆ ของ ล้อต๊อก

วัตถุประสงค์ที่สำคัญสำหรับการศึกษานี้ก็คือ การวิเคราะห์ลักษณะการแสดงและบทบาทด้านอื่น ๆ ของ ล้อต๊อก โดยวิเคราะห์ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการแสดงของ ล้อต๊อก ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่ ล้อต๊อก ได้เข้าไปแสดงเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ นอกจากนี้จะวิเคราะห์ลักษณะการแสดงแล้ว ยังวิเคราะห์ถึงบทบาทด้านอื่น ๆ ของล้อต๊อก ที่นอกเหนือจากการแสดงด้วย ว่า ล้อต๊อก มีบทบาทอะไรอีกบ้าง โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาและวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในวัยเด็ก
2. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในรูปแบบ จำอวด - ละครย่อย
3. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในรูปแบบ ละครเวที
4. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในรูปแบบ ภาพยนตร์
5. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในรูปแบบ รายการโทรทัศน์
6. ลักษณะการแสดงของล้อต๊อกในรูปแบบคาเฟ่

เกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อใช้ในการวิเคราะห์ ลักษณะการแสดงและบทบาทด้านอื่น ๆ ของ ล้อต๊อก แล้ว จะทำให้ทราบถึงลักษณะการแสดงตลอดจนบทบาทด้านอื่น ๆ ของ ล้อต๊อก ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1. ลักษณะการแสดงของ ล้อต็อก ในวัยเด็ก

จุดเริ่มต้นการแสดงของ ล้อต็อก นั้นเริ่มตั้งแต่ ล้อต็อกเป็นเด็ก มีพื้นฐานด้านการแสดงมาตั้งแต่ยังเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยเริ่มจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในงานรื่นเริงหรืองานมงคล เช่น งานบวช ,งานแห่ภาค, งานแต่งงาน ในชุมชนแถบแยกท่าพระ ที่ ล้อต็อก อาศัยอยู่ โดย ล้อต็อก ก็แต่งตัวเป็นคนป่าบ้าง อินเดียนแดงบ้าง โดยก็จำมาจากการที่ได้ดูภาพยนตร์ฝรั่งที่เข้ามาฉาย หรือที่ในสมัยนั้นเรียกกันว่า "หนังเจียบ" ในเรื่องเครื่องแต่งตัว ก็หาเอาแถวนั้น นุ่งไบไม้ไบตอง พอแต่งให้ดูว่าเป็นอินเดียนแดงหรือคนป่า แต่งหน้าแต่งตาให้เหมือน ก็เข้าไปร่วมขบวนแห่ภาค การไปเข้าร่วมในขบวนแห่ภาคของ ล้อต็อก ไม่ได้มีใครเชิญ ไม่ได้มีใครจ้าง อยากจะไปเอง พอรู้ว่าจะมีงานบวชที่ไหน ก็จะหนีโรงเรียนไปร่วมกับเขา เป็นเด็กรักสนุก ชอบผจญภัยไปกับโลกกว้าง บางครั้งไปไกลจากบ้านมาก อย่างเช่นไปถึง อ.มหาชัย จ.สมุทรสาคร ทั้ง ๆ ที่บ้าน ล้อต็อก อยู่ที่สามแยกท่าพระ ล้อต็อก ก็ไปร่วมสนุกกับเขา แม้ว่าจะไปจะกลับลำบาก ล้อต็อก ก็ไม่เคยวิตก ขอให้ไปได้สนุกก็แล้วกัน จากผลของการที่ชอบหนีเที่ยวนี้เอง ทำให้ ล้อต็อก ได้มีโอกาสพบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ เป็นประสบการณ์ชีวิตมากกว่าเด็กในวัยเดียวกัน เนื่องจากการเป็นตลกชั้นแนวหน้าได้นั้น คุณสมบัติที่สำคัญอย่างแรกเลยก็คือ มีประสบการณ์ชีวิตที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่มากกว่าคนธรรมดา และสามารถปรับเปลี่ยนมุมมองในเรื่องธรรมดาให้เป็นเรื่องตลกได้

แม้ว่าการที่ ล้อต็อก หนีโรงเรียนออกไปเที่ยวเล่นนั้น โดยทางตรงแล้วจะเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรกระทำ แต่โดยทางอ้อมแล้ว นับเป็นสิ่งที่ให้คุณค่าแก่เขาอย่างยิ่ง จากคำที่ว่า "การที่เรานี้โรงเรียน ทำให้เราเป็นเด็กที่สดรู้สดเห็น" นั้นหมายความว่า ล้อต็อก ได้รู้ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ มากมาย มากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่จะสามารถรับรู้ได้ ได้เห็นในสิ่งที่ห้องเรียนไม่เคยสอน ได้พบกับประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย และสามารถไปปรับใช้กับชีวิตและการทำงานได้ในภายหลัง

การแสดงของ ล้อต็อก ในจุดเริ่มแรกนี้ เป็นการแสดงประกอบพิธีกรรม คือ พิธีบวชภาค พิธีแต่งงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานมงคลที่มีความสนุกสนาน และจุดนี้ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ที่ ล้อต็อก สามารถฝึกซ้อมท่าทางในการแสดงไปอย่างไม่รู้ตัว

ล้อต็อก เป็นคนที่มีจิตใจรักในเรื่องการแสดงมาตั้งแต่เด็ก ถ้ามีโอกาสที่จะได้แสดงออกเมื่อไหร่ ล้อต็อกก็จะรีบแสดงความสามารถออกมาทันที แต่ถึงแม้ไม่มีโอกาส ล้อต็อก ก็พยายามที่จะแสวงหาโอกาสนั้นมาให้ได้ เช่น การหนีโรงเรียนเพื่อที่จะได้ไปแห่ภาค เป็นต้น แต่การแสดงของ ล้อต็อก ที่กล่าวมานี้เป็นการแสดงที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของตน

เอง ที่เกิดจากการที่ได้ไปพบเห็นสิ่งต่าง ๆ มาแสดง ไม่ได้เกิดจากการเรียนการสอน แต่ ล้อต๊อก ก็ ได้มีการเรียนสิ่งที่เป็นพื้นฐานของการแสดงอย่างหนึ่งก็คือ เรียนดนตรี โดยที่เริ่มเรียนดนตรีกับครู ขุนทอง ที่โรงเรียนวัดนวลนรดิษฐ์ หรือที่สมัยก่อนเรียกว่า โรงเรียนวัดมะกอก ครูขุนทองเป็นผู้ที่มีความสามารถในเรื่องของกลองยาว เป็นหัวหน้ากลองยาวในชุมชนแถบสามแยกท่าพระในสมัย ก่อน ครูขุนทองก็ให้ ล้อต๊อก ตีกรับ ตีฉิ่ง ไปตามเรื่อง นอกจากนี้ ล้อต๊อก ยังได้มีโอกาสไปสนิท สนมกับนักเขียนชื่อดังในอดีตเช่น มนต์ จรรยาดี , เหม เวชกร , ยาขอบ ทำให้ ล้อต๊อก ได้ฝึกวิธีคิด วิธีเขียนเรื่องต่าง ๆ ที่ ล้อต๊อก นำไปใช้ในการคิดเรื่องตลกที่แสดงในรายการต่าง ๆ และ โครงเรื่อง ภาพยนตร์ที่ ล้อต๊อก เขียนขึ้นเองอีกด้วย

ลักษณะการเล่นตลกของ ล้อต๊อกเมื่อครั้ง ล้อต๊อก ยังเป็นเด็กอยู่นั้น เป็นการเล่นตลกที่ ออกมาจากความรู้สึกและจิตสำนึกที่เรียกร้องอยู่ในใจ จากความคิดที่ว่า “รักในการแสดง” นี้เป็น สิ่งผลักดันให้ ล้อต๊อก แสดงสิ่งต่าง ๆ ไปตามที่ใจอยาก โดยอาศัยประสบการณ์ในด้านการแสดง จากสิ่งที่ไปพบเห็นมาจากการหนีโรงเรียนไปเที่ยวบ้าง , ไปรับจ้างทำงานต่าง ๆ บ้าง ล้อต๊อก เป็น คนที่สามารถประยุกต์สิ่งต่าง ๆ ที่ไปเห็นมา มาใช้กับการแสดงตลกได้ตลอด

“...สมัยเด็ก ๆ ก็ชอบเล่นตลก กลับมาบ้าน เขามีกานที่ไหน เอะอะก็เล่นกับเขา พ่อแก่ก็ ห้าม แถบออกว่าจะเอาดีทางเล่นเรอะ แต่มันก็สนุกนะ เขามีกานที่ไหนก็ไปยุ่งกับเขา ไม่ว่าจะ เป็นงานหน้าคอะไรก็แล้วแต่ ไปตีกลองกับเขา ก็เป็นการแต่งตัวตลก ๆ บางทีเขามีการแห่หน้าก็ไป เล่นเป็นตัวคนป่า ตัวอินเดียนแดง สู้กับพวกควายเขา...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 26 กันยายน 2540)

ในการแห่หน้าในสมัยก่อน ก็จะมีญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงของนาคนแต่งตัวสวย ๆ ตาม ขบวนแห่ มีการร้องรำทำเพลงกันอย่างสนุกสนาน แต่ ล้อต๊อก คิดว่าถ้าจะให้สนุกมากขึ้นก็อาจจะ แต่งตัวแปลก ๆ จึงแต่งตัวเป็นคนป่าบ้าง อินเดียนแดงบ้าง ระหว่างที่เดินขบวนก็เต้น ยึกยัก ๆ ตามไปด้วย ซึ่งช่วยสร้างสีสันและความสนุกให้แก่ขบวนมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป : ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในวัยเด็กนี้ เป็นการแสดงที่ยังไม่เป็น ระบบ ส่วนใหญ่จะเกิดจากความต้องการที่จะแสดงออกของตนเองเป็นหลัก แต่ก็เริ่มจุดเริ่มต้นที่ดี ของ ล้อต๊อก ที่จะสั่งสมประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใคร เอาไว้ใช้ในการแสดงในภายภาคหน้า

2. ลักษณะการแสดงของ ล้อต็อก ในรูปแบบ จำอวด - ละครย่อ

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงแล้ว ล้อต็อก ได้เริ่มรวบรวมสมัครพรรคพวกที่อารมณ์ดี ชอบเล่นสนุกสนานเหมือนกัน ตั้งคณะตลกขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรก (สมัยที่เป็นทหารอากาศก็มีการรวมตัวกันกับเพื่อน ๆ เล่นตลกกันเวลาว่างวันเร่ แต่ไม่ได้ตั้งชื่อคณะ) ใช้ชื่อคณะว่า “เมฆดำ”

ในสมัยที่ ล้อต็อก ยังรับราชการทหาร และเล่นตลกอยู่ในกองร้อย เมื่อมีงานรื่นเริงนั้น ล้อต็อก ได้แนวคิดและแบบอย่างในการเล่นตลก มาจากคณะตลกกรุณาอาจารย์อย่างคณะเลมาทอง เนื่องจาก ล้อต็อก เห็นว่า เมื่อมีงานรื่นเริง ก็น่าจะมีตลกเล่นด้วย และตัวเองก็คิดว่าเป็นคนที่มีอารมณ์ขัน ชอบพูดให้คนอื่นหัวเราะอยู่แล้ว จึงรวบรวมเพื่อน ๆ ทหารอากาศที่มีอารมณ์ขันเหมือนกัน มาแสดงตลกให้เพื่อน ๆ ได้หัวเราะกัน

“...ตอนที่เป็นทหารก็เล่นหลายอย่างครบ พูดจาต่อกันให้ขำก็มี เล่นเป็นชุดก็มีการแต่งเรื่องขึ้นมาเองแล้วเล่นก็มี แต่ก็เล่นนาน ๆ ที เวลาที่มีงานสนุก ๆ เท่านั้น...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 20 พฤศจิกายน 2540)

ในช่วงเวลาที่ผ่านมามาตั้งแต่วัยเด็กจนโตมาเป็นทหารนั้น บทบาทของ ล้อต็อก จะมีบทบาทในฐานะนักแสดงเท่านั้น แต่พอมาเป็นทหารและเริ่มที่จะแสดงตลกเป็นเรื่องเป็นราวในระยะแรก ๆ ล้อต็อก ก็เริ่มที่จะมีบทบาทใหม่เกิดขึ้นอีกหนึ่งบทบาทคือ บทบาทที่จะเป็นคนที่คิดเรื่องที่จะแสดงด้วย

พอหลังจากที่ ล้อต็อก ปลดประจำการและออกมาตั้งคณะตลก ชื่อคณะเมฆดำแล้ว ลักษณะการเล่นตลกของ ล้อต็อก จะเป็นการเล่นตลกแบบ “จำอวด - ละครย่อ” โดยที่ตลกทุกคณะก็จะยึดถือการเล่นตลกตามแบบฉบับนี้ด้วยกันทั้งสิ้น เพียงแต่คณะเมฆดำของ ล้อต็อก ได้เปรียบกว่าคณะอื่นก็ตรงที่ คณะเมฆดำ เล่นได้ตลกดีกว่า ตลกคณะอื่น ๆ จึงสามารถคว้าด้วยรางวัลจากการประกวดตลก ตามงานวัดหลายด้วย ทำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จุดเด่นของ คณะเมฆดำก็จะอยู่ที่ตัวล้อต็อกเอง ซึ่งมีลูกล้อลูกชน ลูกกับลูกฮา ที่ค่อนข้างจะโดดเด่นกว่าคนอื่นในคณะ ตอนนั้น ล้อต็อก จะใช้ชื่อ “ถึก ศิขาร” เป็นชื่อตัวละครตลกในหนังสือนวนิยายที่ล้อต็อกชอบมาก เลยเอาตั้งเป็นชื่อในการแสดงของตัวเอง แต่ผู้ชมก็ยังไม่ค่อยจะเรียก นายถึก นัก ยังคงเรียกชื่อเดิมอยู่คือ สวง

ลักษณะการประกวดตลกนั้นมักจะจัดขึ้นที่วัดทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด เช่น งานภูเขาทอง วัดสระเกศ เป็นต้น หรือสถานที่จัดงานมหรสพต่าง ๆ ลักษณะของการแข่งขันก็จะมีกาตั้งเวทีตลกเล่นประชันกัน เล่นพร้อม ๆ กันหลายคน การตัดสินก็จะดูจากเสียงหัวเราะ หรือ จำนวนคนดูของแต่ละเวที การละเล่นก็จะเป็นละครเลยไม่มีการแสดงจำพวกก่อนที่จะเล่นละครย่อย เหมือนเล่นหน้าม่านตามโรงภาพยนตร์หรือโรงละคร

"...ละครย่อยถ้าออกประกวดต้องเล่นเป็นชุดเลย จะเล่นเป็นเกร็ดที่เล่นกันหน้าเวทีนี้ไม่มี ตอนนั้นที่ตลกรู้สึกจะเล่นชุดจิวหรืออะไรนี่แหละ กับ เสน่ห์ โกมารชุน , ทองแปะ สินจารุ , ทองชะวกรักไทย ตอนนั้นที่ตลก ยังใช้ชื่อ สวง อยู่ รางวัลก็ได้เป็นถ้วย ไม่ได้เงิน ความยาวก็คณะหนึ่งก็เล่นไม่เกิน 40 นาที แต่โดยมากเราก็จะเล่นชั่วโมงกว่า ๆ เขาก็จะมีคณะกรรมการ เป็นพวกครูในโรงเรียนในชุมชนนั้น มาเป็นกรรมการให้วัดจากเสียงตบมือเสียงหัวเราะของคนดู เคยเล่นประชันกัน เขาเวทีหนึ่ง ผมก็อีกเวทีหนึ่ง งานวัดสมัยก่อนเขาจะมีการประกวดร้องเพลง ประกวดละครย่อย ครั้งนั้น เขาได้ที่หนึ่ง ..." (สัมภาษณ์ ดอกดิน กัญญามาลย์, 14 มกราคม 2541)

ล้อตลก มีความสามารถในการเล่นตลกดีมาก เนื่องจากว่า ชุมชนตลาดพลู ซึ่งเป็นชุมชนที่ ล้อตลก อาศัยอยู่ ในสมัยก่อนมีคนจีนอาศัยอยู่มาก และคนจีนที่ตลาดพลูก็จะพูดไทยสำเนียงจีนที่ไม่เหมือนใคร ล้อตลก ก็จดจำเอาไว้ และนำไปใช้ในการเล่นตลก คือใช้ในลักษณะเลียนแบบคำพูด สำเนียงต่าง ๆ ซึ่ง ตลกที่เล่นกับภาษาก็ต้องใช้คุณสมบัติอันนี้

"...ที่ตลกนี้จะมีบุญญาทางการเล่นตลกสูงมาก เขากดคนดูเขาได้ตลอดเลย เห็นหน้าก็ฮาแล้ว สำเนียงเขาเนี่ย เขาอยู่ตลาดพลู คนจีนตลาดพลูพูดอย่างที่ตลกเลย เวลาเล่นเป็นตัวจีนนี้ฮามาก แกเอาสำเนียงมาใช้ บางทีแกพูดเพี้ยน ๆ ก็ฮาแล้ว แล้วบางทีแกมีมุขแปลก ๆ มาใช้อยู่เสมอ อย่างแกเคยเล่นเป็น เจ้าแกคนจีน ชายของอยู่ในร้าน ก็มีคนเข้ามาซื้อของแก คนซื้อก็ถามโน่นถามนี่ ต่อราคาอะไรอย่างเนี่ย แกก็อธิบายใหญ่ 'เนี่ย ของลี จิง ๆ ะ...' แกอธิบายอยู่ตั้งนาน แล้วลูกค้าไม่ซื้อ แกก็จน ไม่ซื้อแล้วปล่อยให้แกพนอยู่ตั้งนาน แกก็เลยบอกว่า 'จาไปแล้วเหอฮะรองเท้า..ไม่รับทางเหอ' แกพูดแบบตลกหน้าตาย อะไรอย่างเนี่ย คนดูนี้ฮาตลอด"

(สัมภาษณ์ ดอกดิน กัญญามาลย์, 14 มกราคม 2541)

ลักษณะการเล่นตลกแบบ "จำอวด - ละครย้อย" นั้นสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. จำอวด

การแสดงจำอวดมักจะแสดงควบคู่ไปกับการแสดงละครย้อย เนื่องจากการแสดงจำอวดนี้เป็นการแสดงเพื่อเรียกน้ำย่อยคนดูหรือ เป็นการกล่าวนำเพื่อเข้าสู่เรื่อง ลักษณะการแสดงจำอวดนี้จะเริ่มด้วยการส่งแม่คู่ออกมาพูดเรื่องตลก ๆ คนเดียวก่อน คนที่จะเป็นแม่คู่ได้นั้นจะต้องเป็นคนที่มีความสามารถมาก เพราะตัวแม่คู่นี้จะเป็นคนส่งมุขให้กับเพื่อน ๆ ในคณะ แม่คู่ที่มีชื่อเสียงมากในอดีตก็คือ ชวัญ สุวรรณะ , ชุมพล ปัทมรินทร์ ของคณะลูกไทย นอกจากนี้ก็ยังมี สนิท เกษม , ทิ้ง มาฬมงคล ซึ่งถือเป็นผู้ที่มีความสามารถพูดคนเดียว (Talk Show) แล้วคนดู ฮาได้ตลอดเวลา นับเป็นชั่วโมง เป็นคนแรกของประเทศไทย ซึ่งข้อมูลตรงนี้ ขัดแย้งกับแนวคิดกระบวนการแสดงตลกไทย ของ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ที่กล่าวไว้ในนิตยสาร ศิลปวัฒนธรรม ประจำเดือน กรกฎาคม 2539 ว่า ตลกไทยนั้น ไม่ตลกคนเดียว เหมือนกับตลกทางตะวันตก ที่จะเล่นคนเดียวและทำทุกอย่าง เพียงแต่แสดงความคิดเห็นก็ไม่แปลกอะไร แต่ในบางกรณีจำเป็นต้องจำลองสถานการณ์ด้วย เช่นจำลองการสนทนาโต้ตอบระหว่างคน ก็ตัวคนเดียวนั่นแหละที่ต้องทำเอง เทคนิคแบบนี้ไม่เหมาะกับตลกไทย ๆ ในขณะที่ตลกไทยจะไม่ได้เน้นความสามารถเฉพาะตัวของตลก จะเน้นแสดงเป็นกลุ่มและเป็นการแสดงร่วมกันของทั้งผู้แสดงและคนดู แต่หลังจากหมดยุคตลกหุ่นบรมครูเหล่านี้แล้ว ก็ไม่มีตลกไทยคนใดทำได้อย่างนี้อีก จนมาเกิดอีกครั้งหนึ่ง ในสมัยปัจจุบัน คือ อุดม ด้วนิช (นิต) ที่สามารถแสดง "ตลกคนเดียว" ได้อย่างตลกทางตะวันตก

สำหรับการแสดงจำอวดแบบไทย หลังจากทีแม่คู่ได้พูดไปสักระยะหนึ่งแล้ว ก็จะเรียกลูกคู่ออกมาทีละคน ถึงตอนนี้ก็จะรับส่งมุขกันได้เข้มข้นมากขึ้น เมื่อจบมุขที่จะรับส่งกัน 2 คนแล้ว ก็จะเรียกคนที่ 3 ออกมา อีกสักครูก็เรียกคนที่ 4 เป็นไปเช่นนี้จนครบสมาชิกของคณะ เมื่อออกมาทั้งหมดแล้วก็จะรับส่งมุขกันอย่างสนุกสนาน ลักษณะการเล่นตลกแบบนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเล่นแบบเบ็ดเตล็ด (หรือศัพท์ของตลกในปัจจุบันจะเรียกว่า "เล่นเกร็ด")

การเล่นจำอวดหรือการเล่นแบบเบ็ดเตล็ดนั้นนอกจากจะมีการพูดรับส่งมุขกันแล้ว ก็จะมีการร้องเพลงต่อกัน หรือ พูดเป็นกลอนต่อกัน โดยใช้ปฏิภาณส่วนตัว การเล่นแบบพูดกลอนต่อกันหาดูไม่ได้อีกแล้วในการเล่นตลกปัจจุบัน เนื่องจากว่า คนที่จะเล่นตลกได้ในลักษณะนี้จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ผ่านการแสดงแบบเก่า หรือการแสดงของไทยที่ต้องฝึกฝนทักษะด้านโคลงกลอนมาก่อน เช่น ผ่านการเล่นลิเก , โขน , ลำตัด , ละครชาติ มาแล้วทั้งนั้น เช่น เสน่ห์ โกมารชุน ก่อนจะมา

เล่นตลกก็เป็นลีลามาก่อน , สมพงษ์ พงษ์มิตรก็เป็นละครของกรมศิลปากรมาก่อน , ก๊กเฮงก็มีฝีมือทางลิเกเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่เป็นการยากที่จะเล่นกลอนต่อกัน เนื่องจากว่าการแสดงแบบเก่าของไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คำพูดที่ร้องออกมาล้วนแล้วแต่เป็นกลอนหรือเป็นคำพูดที่มีลักษณะสัมผัสนอกสัมผัสในด้วยกันทั้งนั้น การเล่นตลกแบบพูดเป็นกลอนต่อกันเป็นการเล่นโดยใช้ลักษณะการเล่นตลกกับภาษา มีการเล่นคำ บิดคำ หรือแผลงคำ ตลอดจนคำวน ให้คนดูหัวเราะ

จากแนวคิดเรื่อง การเล่นตลกกับภาษา กล่าวไว้ว่า การเล่นตลกกับภาษาคือ การที่เล่นหรือพูดผิดไปจากแบบแผนที่กำหนดเอาไว้ สิ่งที่เราพูดก็จะกลายเป็นเรื่องน่าขันทันที ลักษณะการเล่นตลกของ ล้อตลก ในรูปแบบจำพวกนี้ โดยมาก ล้อตลก จะเล่นเป็นลูกคู่ในลักษณะตัวโจ๊กหรือตัวตลก มักจะออกคนสุดท้ายของคณะเสมอ เมื่อออกมาแล้วก็จะรับมุขจากแม่คู่และเพื่อนที่ส่งมาให้ แล้วพูดโต้ตอบออกไป ล้อตลก สามารถเล่นได้ทั้งการโต้ตอบคำกลอน และ ร้องเพลง โดยมากมักจะถนัดในการร้องเพลงให้เสียงเพี้ยน ๆ ออกไปในทำนองจีน หรือตอกกลอนในลักษณะให้มันผิดเรื่องไปเสีย ในการเล่นจำพวกนี้จะเล่นกันประมาณ 30 นาที แล้วจึงต่อด้วยการแสดงละครย่อย

นอกจากการเล่นจำพวกจะเป็นการเล่นตลกกับภาษาแล้ว ยังเป็นการเล่นตลกในชีวิตประจำวันด้วย เนื่องจากความขี้เล่นของมนุษย์ ทำให้สามารถหยิบเอาเรื่องรอบตัวขึ้นมาล้อเลียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวในครอบครัว เรื่องระหว่างมิตรสหาย เรื่องศิลปวัฒนธรรม หรือเป็นเรื่องการเมืองที่ทุกคนมีประสบการณ์ร่วมในชีวิตประจำวัน วิธีการเล่นตลกกับเหตุการณ์เหล่านี้ทำได้หลายรูปแบบ

“...มันก็ต้องใช้สิ่งที่อยู่รอบตัวนี้แหละมาเป็นมุขในการเล่น อย่างสมัยก่อนเมื่อกว่า เราก็เอาเหตุการณ์บนรถรางมาเล่นกัน อย่างแม่คู่เขาส่งมุขมาว่า เคยขึ้นรถรางหรือเปล่า เราก็บอกว่า เคยขึ้น โห...วันนั้นเราขึ้นเราเจอกับนี้ นี่ นี่ นะ เราก็ว่าไป ส่วนการเมืองก็ไม่ค่อยจะเอามาเล่นเท่าไร ไม่เหมือนสมัยนี้ สมัยนั้นมันก็ไม่ค่อยมีเหตุการณ์อะไรที่หวือหวา หนังสือพิมพ์ไม่ค่อยจะลงอะไรมากมาย ส่วนในหนังสือพิมพ์จะลงเรื่องฆาตกรรม ฆะมากกว่า อย่างบุญเพ็งหีบเหล็กนี่ดังมาก เราก็เอามาเล่นเป็นเรื่องผี ล้อตลกเขาไว้มากกับใช้เรื่องแบบนี้ บางทีเขาไปเจออะไรแปลก ๆ มาเขาก็มาเล่าให้ฟังแล้วเราก็เอามาเล่นกัน...” (สัมภาษณ์ ดอกดิน กัญญาภรณ์, 14 มกราคม 2541)

จากคำสัมภาษณ์ของ ดอกดิน สอดคล้องกับแนวคิดการเล่นตลกในความคิดของ ล้อตลก ว่า การเล่นตลกนั้นต้องเล่นในสิ่งที่ทันสมัย พูดไปแล้วคนดูเขาเข้าใจ ตอบรับ และหัวเราะ ไม่ใช่

พูดอะไรออกไปแล้วคนดูนั่งเงียบ มัวแต่คิดอยู่ ตลกจะต้องมีความรู้รอบตัวสูง รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ต้องร้องเพลงได้ เล่นลิเก ได้เป็นต้น

จากแนวคิดดังกล่าวของ ล้อต๊อก แสดงให้เห็นว่า ล้อต๊อก เป็นคนที่ให้ความสำคัญกับการเก็บเกี่ยวเอาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว สิ่งที่แปลก ๆ หรือสิ่งที่ทันสมัยในยุคนั้น ๆ มาแสดงตลก ประสพการณ์แปลก ๆ ที่ ล้อต๊อก นำมาใช้ในการเล่นตลกนั้น ล้อต๊อก ส่วนหนึ่ง ล้อต๊อก เก็บเกี่ยวมาจากประสพการณ์ชีวิตที่ผ่านสิ่งต่าง ๆ มากมายตั้งแต่วัยเด็ก อีกส่วนหนึ่ง ล้อต๊อก ก็ติดตามจากสื่อต่าง ๆ ที่ฟังรับได้ในสมัยนั้น เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ และ สื่อวิทยุ หาก ล้อต๊อก ไม่เปิดรับสื่อต่าง ๆ ก็เป็นไปได้ยากที่จะที่ ล้อต๊อก จะเอาแต่ประสพการณ์เก่ามาเล่นตลกแล้วมีชื่อเสียง โดยไม่มีการเก็บประสพการณ์ใหม่เพิ่มเข้าไปเลย

"...เล่นตลกนี้เราจะต้องหาความรู้ใหม่ ๆ ใส่ตัวเสมอ หนังสือพิมพ์ต้องอ่าน ส่วนใหญ่ผมอ่านหนังสือพิมพ์ แล้วก็อ่านหนังสืออื่นบ้าง พวกประวัติศาสตร์ นี่ผมชอบ..." (สัมภาษณ์ สวงทรัพย์สำรวย, 16 มกราคม 2541)

กล่าวโดยสรุปว่า : ลักษณะที่สำคัญของการแสดงตลกแบบเบ็ดเตล็ดหรือเกร็ดก็คือ เป็นการแสดงที่ไม่มีเนื้อเรื่อง ซึ่งจะแตกต่างจากละครย่อยที่เล่นเป็นเรื่องเป็นราว ตลกเกร็ด นักแสดงคิดอะไรได้ก็ออกมาพูดรับส่งมุขกัน กลยุทธ์ที่ใช้แสดงอาจจะเป็นตลกกับภาษาหรือตลกกับชีวิตประจำวันก็ได้ เพราะฉะนั้น นักแสดงตลกจะต้องมีไหวพริบปฏิภาณสูงมาก และจะต้องมีความสามารถทางภาษาด้วย รวมทั้งจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วย

2. การเล่นละครย่อย

ลักษณะการเล่นละครย่อย จะเป็นการเลียนแบบละครไทยสมัยก่อน เช่น ละครชาตรี ละครนอก โขน ลิเก ลำตัด มาล้อเลียนทำให้ตลกขบขัน โดยเอาเนื้อเรื่องมาจากวรรณคดีไทย เล่นกันเป็นเรื่องเป็นราว ในสมัยก่อนจะเรียกว่า "เล่นเป็นชุด" ซึ่งหมายถึงการแสดงที่มีการแต่งตัวหรือแต่งชุดตามลักษณะละครที่จะแสดง

หลังจากที่ได้แสดงจำอวดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะกล่าวนำเพื่อเข้าสู่เรื่อง เช่น "ต่อไปนี่ท่านจะได้พบกับการแสดงละครชาตรีเรื่องไกรทอง (หรืออาจจะเป็นการแสดงอย่างอื่นก็ได้เช่น โขน , ลิเก , ลำตัด ละครร้อง แม้กระทั่งชุดสากล) เหล่านักแสดงก็จะมีการแต่งตัวให้ตรงกับลักษณะ

ของละครที่เล่น ถ้าเล่นเป็นลิเกก็แต่งเป็นลิเก เล่นโขนก็แต่งโขน เรื่องราวที่เล่นก็เล่นตามเรื่องเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่นถ้าเล่นละครชาตรี ก็มักจะเล่นเรื่อง ไกรทอง , สังข์ทอง , หลวิชัย-คาวี เป็นต้น ถ้าเป็นลิเก ก็เรื่อง จันทรถิร บทบาทที่ ล้อต๊อก จะได้รับนั้นก็มักจะได้รับเป็นตัวฤๅษี , ตัวพ่อ แต่ตัวที่ ล้อต๊อก เล่นแล้วคนดูนิยมชมชอบมากที่สุดก็คือ บท วิมาลา ในละครชาตรีเรื่อง ไกรทอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สร้างชื่อให้กับลูกไทยและ ล้อต๊อก เป็นอย่างมาก สำหรับบทหรือคำพูดที่แสดงก็เป็นบทที่ครูบาอาจารย์เคยเล่นกันไว้แล้ว หรือใช้บทประพันธ์ของเรื่องนั้น ๆ มาดัดแปลงให้ตลก โดยมีการเปลี่ยนแปลงคำกลอนหรือคำพูดเสียใหม่

"...เราเคยเห็นอยู่แล้ว ดูมาก่อนแล้ว เวลาจะเล่นอะไรก็จะถามคนอื่น ๆ ว่า อย่างนี้เคยเห็นมั๊ย ถ้าเคยเห็นก็เล่น ถ้าไม่เคยก็ไปดู หรืออธิบายให้ฟัง ไม่ต้องซ้อมเพียงแต่เล่าให้ฟังว่าทำอย่างไร คือสมัยก่อนนี้เรามีการประกวดตลก คณะเด็กอย่างผมนี่ก็ไปยืนดูสิว่าเขาเล่นกันยังไง แล้วก็จำเอา พอถึงทีเราเราก็ซ้อมเอาบ้างอย่างที่รุ่นครูเขาทำกัน..." (สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 10 มกราคม 2541)

"...ก็สมมุติว่าพุงนี้เปลี่ยนหนังใหม่ เราก็บอกว่า เฮย พุงนี้เล่นโขนนะ ตอนไหนละ อะ ตอนลิง เอ็งเป็นฤๅษีนะ เอ็งเป็นหนุมานนะ เอ็งเป็นองคตนะ นัดกันแค่นั้นเอง มันมีบทเล่นอยู่แล้ว ไม่ใช่บู้เล่นไป อย่างบททศกรรมมันก็มีอยู่แล้ว มีคนพากย์ ซึ่งก็เป็นพวกเรานี้แหละ พากย์กันเอง เพียงแต่เล่นให้เป็นตลก..." (สัมภาษณ์ สมพงษ์ พงษ์มิตร, 24 ธันวาคม 2540)

จากคำสัมภาษณ์ของ ตลกชื่อดังในอดีตทั้งสองท่าน แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ของนักแสดงนั้นก็จะเป็นวิธีการเรียนรู้ในอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งการเรียนรู้ในทางหนึ่งได้มาจากการเรียนการสอน อีกช่องทางหนึ่งก็ได้มาจากการสังเกตและจดจำ และนำไปใช้ อีกประการหนึ่ง คนที่เล่นตลกได้ในสมัยก่อนนั้นจะต้องมีความสามารถรอบด้านของการแสดง นอกจากนั้นยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความจำดีและช่างสังเกตอีกด้วย ถ้าขาดคุณสมบัติเหล่านี้แล้วคงจะไม่สามารถเล่นตลกในรูปแบบเก่าโดยเฉพาะการแสดงแบบละครย่อเล่นได้เลย

การเล่นตลกแบบละครย่อนี้จะต้องแต่งตัวสมจริงเพื่อสวมบทบาทเป็นตัวละครนั้นๆ ตามท้องเรื่อง และมักจะเป็นเรื่องที่เรียกกันว่า "ละครจักร ๆ วงศ์ ๆ" ซึ่งหมายถึงละครที่เล่นเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเล่นละครแบบนี้ การใช้คำพูด กริยาท่าทางจึงเป็นการเลียนแบบพวกเจ้านาย และบางครั้งอาจจะต้องแสดงให้มีลักษณะ Over Acting เพื่อให้ตลกขบขัน เป็นการกลับบทบาทของประชาชนธรรมดากับพระมหากษัตริย์ ดังนั้นการเล่นตลกแบบละครย่อจึงเป็นการเล่นตลกกับกลไกของชีวิต แนวคิดของการเล่นตลกกับกลไกของชีวิตก็คือ การทำให้แบบแผนที่ซ้ำซาก

เสมือนหนึ่งการทำงานของเครื่องจักรที่เกิดอาการสะดุด หรือหันเหไปจากทิศทางที่คาดเอาไว้ ความตลกที่เกิดขึ้นจึงทำให้ระบบที่เป็นอยู่วนไปวนมาอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ถ้าเล่นละครข่อยเรื่อง สังข์ทอง ให้ ล้อต๊อก เป็นท้าวสามลซึ่งเป็นพระราชา (ปกติแล้ว ล้อต๊อก เป็นประชาชนธรรมดาแต่ต้องเล่นเป็นพระราชา) ให้ก๊กเฮงเป็นพระสังข์ ในการเล่นนั้น ล้อต๊อก จะต้องออกท่าทางให้ Over Acting ทั้งท่าทาง กิริยา และคำพูด เกินกว่าพระราชาจริง ๆ จะกระทำ เนื่องจากว่าจะต้องทำให้ ตลกเพื่อให้คนดูหัวเราะ เป็นการทำให้แบบแผนที่ซ้ำซากหรือ การกระทำแบบเดิม ๆ ของพระราชา เกิดอาการสะดุดหรือผิดความคาดหมายที่คิดเอาไว้ แต่ด้วยเหตุที่ ล้อต๊อก มีอาชีพเป็นตลกจึง สามารถละเมิดกฎเกณฑ์บางอย่างได้แม้กระทั่งล้อเลียนพระราชาหรือผู้มีอำนาจ ตลกก็มีสิทธิ์จะ กระทำได้ โดยที่ไม่มีใครถือสา แต่ในปัจจุบันลักษณะการเล่นแบบ "จักร ๆ วงศ์ ๆ" หรือลักษณะ การแสดงละครข่อยที่ต้องแต่งเป็นชุดไทยนั้น หายมไปได้อีกแล้ว นอกจากจะเป็นโอกาสพิเศษ เช่น มีองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเช่น ศูนย์สังคีตศิลป์ เชิญให้ศิลปินตลกหุ่นเก่า ที่ ยังมีชีวิตอยู่อย่าง ล้อต๊อก , สมพงษ์ พงษ์มิตร , ก๊กเฮง มารวมตัวกันเฉพาะกิจเพื่อแสดงตลกแบบ ละครข่อยให้ชมกัน

ผู้วิจัยคิดว่า สิ่งที่ทำให้การแสดงแบบละครข่อยเสื่อมความนิยมไปนั้น เนื่องมาจากว่า ยุค สมัยเปลี่ยนไป ศิลปะการแสดงละครจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สิ่งใดที่คนไม่นิยม ก็จะถูกลืมไปกับกาลเวลา ปัจจัยที่ทำให้การแสดงแบบละครข่อยเสื่อมลงไปนั้น พอแยกแยะได้ดังนี้

1. ผู้แสดงจะต้องมีพื้นฐานทางด้านการเล่นละครไทยและพื้นฐานทางด้านโคลงกลอน ละคร ข่อยเป็นการแสดงที่ยาก ต้องใช้ทักษะสูง ตั้งแต่หลังจากยุคของล้อต๊อกแล้ว นักแสดงตลกรุ่นใหม่ ไม่สามารถแสดงได้ และไม่ให้ความสนใจในศิลปะแขนงนี้เท่าที่ควร (นอกจากลิเกซึ่งเป็นการแสดง พื้นบ้าน ที่ตลกหลายคน เกิดจากคณะลิเก) ในขณะที่การแสดงแบบจำพวกนั้น แสดงกันได้ง่าย กว่า ใช้เวลาในการเตรียมตัวน้อย นำเอาสถานการณ์รอบตัวมาล้อเลียนก็แสดงได้แล้ว

2. ด้านเครื่องแต่งกาย ต้องมีการแต่งองค์ทรงเครื่องให้ครบชุด ในแต่ละลักษณะของละคร เช่น แสดงโขน ก็แต่งตัวอย่างหนึ่ง แสดงละครชาตรีก็แต่งตัวอีกอย่างหนึ่ง ในขณะที่การแสดงจำ พวก ใช้เครื่องแต่งกายธรรมดา ในสมัยก่อนก็นุ่งเสื่อลายดอกและผ้าม่วง ในปัจจุบันก็ใส่ชุด เป็น ดันและการแต่งองค์ทรงเครื่องในลักษณะละครข่อยนี้ จะต้องเสียเงินเช่าชุดมาก และใช้เวลาใน การแต่งตัวนาน ถ้าเปรียบเทียบกับการแสดงจำพวกที่แต่งกายด้วยชุดปกติธรรมดาแล้ว จำพวก แสดงได้ง่ายกว่าและสะดวกสบายกว่า

3. การแสดงละครย่อย ดัดแปลงให้ทันสมัยได้ยาก เนื่องจากมีบทค่อนข้างตายตัว เช่น โขนก็ต้องแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ละครชาตรีก็ต้องเรื่องไกรทอง มีเพียงแต่การแสดงศิลปะแบบลิเกเท่านั้นที่ตลกสามารถนำไปดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัยได้มากที่สุด (มีตลกบางคนแนะนำเรื่อง "ไททานิค" ไปดัดแปลงเป็นการแสดงลิเกแล้ว) แต่คนสมัยใหม่ชอบสิ่งที่หือหวาฉาบฉวย ชอบการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ซึ่งการแสดงจำอาวดนั้น มุขตลกสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายตามยุคสมัย

กล่าวโดยสรุป : ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรูปแบบ จำอาวด - ละครย่อย นี้ เป็นการแสดงที่เป็นระบบมากขึ้น มีการตั้งเป็น "คณะตลก" อาชีพ แสดงตามงานวัดและหน้าม่าน ในช่วงที่แสดงจำอาวด - ละครย่อยนี้ ล้อต๊อก ได้มีบทบาทอื่นที่นอกเหนือจากการแสดงก็คือ เป็นผู้คิดโครงเรื่องที่จะแสดงตามงานวัดหรือแสดงหน้าม่านให้แก่ชาวคณะ อีกด้วย

3. ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรูปแบบ ละครเวที

ประมาณปี 2486 หลังจากที่ ล้อต๊อก ได้แสดง จำอาวด - ละครย่อย ตามงานวัด และแสดง สลับหน้าม่านมานานพอสมควร ก็ได้รับการชักชวนจาก "เชียวก๊ก" หรือคุณบัณฑิต อังคิทธิชัย ผู้มีคุณูปการต่อวงการละครและวงการภาพยนตร์ เป็นผู้สร้างศาลาเฉลิมไทยให้เป็นที่แสดงละครและฉายภาพยนตร์ ก็ชักชวน ล้อต๊อก ให้มาแสดงละครเวทีด้วยกัน โดย ล้อต๊อก เล่นให้กับคณะละครวิจิตรเกษม เล่นเรื่องแรกคือเรื่อง "นุ้สง" โดย ล้อต๊อก ได้รับบทเป็น แม่สื่อแม่ชัก เป็นบทตลก ๆ ที่เหมาะสมกับตัวเอง

ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ก่อนข้างจะแปลกไปจากคนอื่น ๆ คือ การแสดงละครเวทีจะต้องมีบทเจรจา ว่าเรื่องราวมันเป็นไปอย่างไร และตัวละครจะต้องพูดอะไรบ้าง ซึ่งผู้จัดละครก็จะให้คนเขียนบท เขียนบทตัวละครแต่ละตัวมาอย่างละเอียด และนักแสดงแต่ละคนก็จะไปท่องบทละครที่ตัวเองจะแสดง แต่ ล้อต๊อก จะไม่ชอบท่องบท และจะไม่พูดตามที่บทเขียนเอาไว้ เนื่องจากว่า ล้อต๊อก จะรู้สึกเหมือนกับถูกจำกัดบทบาท ถูกจำกัดการแสดงด้วยบท และอาจจะไม่คุ้นเคยกับการที่ต้องพูดตามบท เพราะสมัยที่ล้อต๊อก แสดง จำอาวด - ละครย่อย นั้น ล้อต๊อก ก็ไม่เคยที่จะต้องมาอ่านและจำบท ซึ่งนี่คือพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของ ล้อต๊อก เพราะหาก ล้อต๊อก ต้องมาแสดงละครที่ได้รับบทแสดงนำอย่าง "ตั้งโต๊ะ" ก็ต้องอิงบทละครเหมือนกัน

“...การแสดงตลกนี้ ถ้าเล่นตามบทผมว่าไม่สนุกนะ มันจะต้องเล่นไปตามไหวพริบ ปฏิภาณของเราเอง ตอนแสดงเราก็จะเล่าเรื่องให้ฟังว่าจะเล่นเรื่องอะไร ใครเป็นตัวอะไร แล้วก็พูดให้เข้ากับเรื่อง มันถึงจะเป็นธรรมชาติ และตลก พี่ต๊อดเขาก็เป็นอย่างนี้เหมือนกัน...” (สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 7 กุมภาพันธ์ 2541)

ดังนั้นในการแสดงละครเวที ล้อต๊อก ก็ใช้วิธีการเฉพาะตัวคือ ให้ผู้กำกับเล่าเรื่องให้ฟัง ว่าเรื่องราวเป็นมาอย่างไร ล้อต๊อก เป็นตัวอะไร ลักษณะนิสัย บุคลิกตัวละครเป็นอย่างไร เมื่อทราบแล้ว ล้อต๊อกก็จะไปคิดคำพูดที่จะพูด คิดมุขต่าง ๆ ที่จะแสดง (เพราะโดยมากจะได้รับเป็นตัวตลก) รวมถึงบุคลิกของตัวละครนั้น ๆ ด้วย

แต่ถึงอย่างไรการแสดงละครเวทีก็เป็นการแสดงสด จะมีสิ่งที่ไม่คาดคิดไม่ได้ ทางผู้จัดละครก็ต้องมีการนัดซ้อม เพื่อให้การแสดงผ่านไปได้อย่างราบรื่น ล้อต๊อกก็ต้องมาซ้อมเหมือนกัน เป็นการซ้อมผ่านในแต่ละฉาก คือ ใครแสดงฉากไหนก็ซ้อมฉากนั้น แล้วก็ซ้อมใหญ่ คือซ้อมรวมทั้งหมดมีการแต่งตัวเหมือนจริง แสดงกับฉากจริง ๆ มักจะเป็นการซ้อมเป็นวันสุดท้ายก่อนแสดงจริง

“...เรื่องซ้อมนี้ ผมก็ต้องซ้อมเหมือนกัน ถ้าเล่นเป็นตัวตลกธรรมดาที่ไม่เท่าไร บทมันไม่สำคัญ ตัวตลกมันจะตลกหรือไม่มันอยู่ที่เรา แต่ถ้าได้รับบทบาทที่สำคัญ ๆ อย่างตั้งโต๊ะนี้ ผมก็ต้องซ้อมจริงจังหน่อย ผิดพลาดไม่ได้...ก็เคยซ้อมหน้ากระจกเหมือนกันนะ ดูตัวเองว่าเราเล่นดีหรือเปล่า...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 20 กุมภาพันธ์ 2540)

ดังนั้น ปัญหาที่ตัวละครตัวอื่น ๆ ที่จะต้องแสดงร่วมกับ ล้อต๊อก แล้วจะตอบทไม่ถูก เนื่องจากไม่รู้ว่ ล้อต๊อก จะตอบทมาอย่างไร จึงไม่เกิดขึ้น เพราะในการซ้อมล้อต๊อกจะพูดตามบทบาทของตนเองออกมา ส่วนผู้ที่แสดงด้วยก็จะรู้ทงของคำพูดก่อนที่จะขึ้นแสดงจริง

มีคนบอกรว่ ถ้าดูละครเวทีที่ล้อต๊อกแสดงนั้น จะต้องดูรอบหลัง ๆ จะสนุกมาก ล้อต๊อกจะเล่นมุขไม่ซ้ำกัน เหมือนกับยิงเล่น จะรู้จุดผิดพลาดของตัวเอง จะรู้ว่แสดงมุขไหนแล้วคนช้ แสดงมุขไหนแล้วคนไม่ช้ ล้อต๊อก ก็จะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบทบาทการแสดงในตัวละครนั้น ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะอยู่ตัว

"...ดูละครที่พิทวงเล่นนี้จะต้องดูรอบหลัง ๆ คือละครเวทีนี้ยิ่งเล่นมันยิ่งซ้ำ คือยิ่งแสดงมันยิ่งเข้าที่ นักแสดงเขาจะวัดการแสดงจากคนดู ว่าเราเล่นอย่างนี้แล้วคนดูเขามีปฏิกิริยาอย่างไร เราคิดว่าเราเล่นตลก พุดตลก แต่คนดูเขาไม่หัวเราะ รอบต่อไปต้องเปลี่ยนมุขแล้ว พิทวงแกก็จะใช้วิธีนี้ แกเปลี่ยนของแกไปเรื่อย จนกว่าจะเข้าที่เข้าทาง ผมดูละครแกเรื่องเดียวกันเนี่ย 2 รอบ แกเล่นไม่เหมือนกันเลย รอบหลังจะสนุกกว่า..." (สัมภาษณ์ ริงส์ ทศนพย์คัม, 25 มกราคม 2541)

จากคำสัมภาษณ์ของ ริงส์ ทศนพย์คัม ทำให้เห็นว่า ล้อต็อก นั้นมีความพยายามในการที่จะแสดงให้ดีที่สุด กว่าที่ล้อต็อกจะสามารถแสดงจนสวมบทบาทตัวละครตัวนั้นได้อย่าง "เข้าที่" ล้อต็อกก็ต้องเสียเวลาทำการบ้านมาก ต้องแก้ไขในสิ่งที่แสดงผิดพลาด เพื่อที่ว่ารอบต่อไปจะต้องแสดงให้ดีกว่ารอบที่ผ่านมา

หลังจากที่ ล้อต็อก ได้แสดงเป็นตัวตลกตามพระตามนางอยู่สักพักหนึ่ง ล้อต็อก ได้รับการทาบทามจาก พ.ท.เผ่า ศรียานนท์ (ยศขณะนั้น) ผู้อำนวยการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ตั้งคณะละครขึ้น และให้ ล้อต็อก เล่นเรื่อง ตั้งโต๊ะ กษัตริย์จอมโหดจากเรื่อง "สามก๊ก" ซึ่ง ล้อต็อก ก็แสดงเป็นตัวเอกของเรื่องคือ ตั้งโต๊ะ ได้สวมบทบาท เป็นที่ชื่นชอบของประชาชน ละครเรื่องนี้ดังมากทุกคนจะกล่าวชมบทบาทที่ ล้อต็อก แสดง ชื่อของ ล้อต็อก เป็นที่รู้จักและอยู่ในความนิยมของประชาชนทั้งที่โรงละครเก่า และโรงใหม่อีก 2 โรง คือ แคปิตอล และ โอเดียน ต่อมาก็ได้เล่นเป็นกษัตริย์อีกครั้งในเรื่อง "ไซซี" การแสดงให้สวมบทบาทนั้น ล้อต็อก มีเคล็ดลับอยู่ว่า

"จริง ๆ แล้ว ใ้การแสดงเนี่ยมันอยู่ในสันดานผมนะ ก็เลยไม่รู้สึกว่าเล่นยาก เราจดจำท่าทางของคนที่เขาเป็นขนาดนี้ เขามีท่าทางยังไง เราดูอุปนิสัยของคนที่เขาเมียศรุตบรรดาศักดิ์เขา ต้องทำตัวยังไง วางตัวยังไง เราเคยเห็นมาแล้ว เขาก็นึกเอา..." (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 20 พฤศจิกายน 2540)

ละครที่สร้างชื่อเสียงให้กับ ล้อต็อก อย่างมากมายก็คือเรื่อง "ใกล้เกลือกินเกลือก" ที่ ล้อต็อก เล่นเป็นตัว "เสี้ยล้อต็อก" เป็นบทของเจ้าแค้นจีนที่ขี้เหนียว ซึ่ง ล้อต็อก ก็เล่นได้สมบทบาทมาก เป็นที่ถูกอกถูกใจประชาชนคนดู พอหลังจากละครเรื่องนี้แล้ว ดูเหมือนว่าชื่อ สวง ทรัพย์สำรวย จะค่อย ๆ เลือนหายไป คงเหลือแต่ชื่อ "ล้อต็อก" ที่ยังยิ่งยงและยืนยาวมาจนถึงปัจจุบัน

"...ก็เล่นละครเรื่อง โกล้เกลือกินเกลือก นีละครึบ ที่เฉลิมกรุง เล่นสลับกับนาฏศิลป์ของกองดุริยางค์กองทัพอากาศ เล่นเป็นเสี้ยล้อต็อก เป็นแก้วแก่คนจีนนี่ชอบ ผมก็เลยเล่นเป็นประจำ..."
(สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 20 พฤศจิกายน 2540)

คนที่ตั้งชื่อ ล้อต็อก ให้ ล้อต็อก ก็คือ อบ บุญติด ตลกรัชกาลที่ 6 ถือว่าเป็นบรมครูตลกคนหนึ่งในสมัยก่อน ในสมัยนั้นตลกหุ่นครูบาอาจารย์ของ ล้อต็อก ก็มี อบ บุญติด , ทิ้ง มาพมงคล , กร คุ่มเดช เรียกว่าคณะเสมาทอง

จากเวทีละครของยุคนั้นชื่อเสียงของ ล้อต็อก เป็นที่ดึงดูดและเป็นขวัญใจของนักชมละคร ทำให้ละครคณะอื่น ๆ ต้องดึงเขาตัวไปร่วมแสดงด้วย เช่น คณะเทพศิรินทร์ ของ คุณหญิงน้อย อรรถไกรวัลลือ ที่โด่งดังก็คือเรื่อง "ขุนวรรวงศาธิราช" นอกจากนี้ ล้อต็อก ยังได้ร่วมมือกับ สมพงษ์ พงษ์มิตร ดอกดิน กัญญามาลย์ ตั้งคณะละครของตัวเองขึ้นมาด้วย ใช้ชื่อคณะว่า "เทพไทย"

"...คือเราทำละครอยู่เรื่องหนึ่งที่ศาลาเฉลิมไทย ก็ลงทุนกัน มีล้อต็อก มีสมพงษ์ มีดอกดิน มี สาหิต ใช้ชื่อคณะเทพไทย ก่อนจะเล่นนะนะ บอกว่าอย่าอมกันนะ มีรายได้เท่าไรต้องแบ่งให้เท่า ๆ กัน ไปวัดพระแก้วด้วยกัน สาบานกันเลย อย่างคดโกงซึ่งกันและกัน ต้องรักกัน ใครขาดเหลืออะไรต้องช่วยเหลือกัน ไปจุดธูปกันที่วัดพระแก้ว นั่งกันหน้ากระทรวงกลาโหมเลย ไม่ได้เข้าไปในวัดด้วย คนนี้มุงกันเต็ม แต่ก็ไม่มีใครโกงใคร..." (สัมภาษณ์ สมพงษ์ พงษ์มิตร, 6 ธันวาคม 2540)

สำหรับบทบาทหน้าที่ของ ล้อต็อก ในคณะเทพไทยนี้ ล้อต็อกก็จะเป็นผู้คิดเรื่องที่จะนำมาสร้างเป็นละคร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นละครตลกตามที่ถนัด คอยกำกับดูแล การแสดงของนักแสดงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่เขียนเอาไว้ ลักษณะบทละครของคณะเทพไทย เป็นบทละครที่มีลักษณะแปลกกว่าบทละครคณะอื่น คือมีแต่ เนื้อเรื่องและโครงเรื่องว่าเรื่องราวเป็นไปมาอย่างไร แต่คำพูดหรือ Dialogue นักแสดงไปคิดมาเอง

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก นักแสดงส่วนใหญ่ที่แสดงในคณะเทพไทย เป็นนักแสดงตลก เกือบทั้งสิ้น เช่น ล้อต็อก , สมพงษ์ พงษ์มิตร , สาหิต บุญหลง , ดอกดิน กัญญามาลย์ เป็นต้น ดังนั้นจึงเกิดความเคยชินที่จะใช้ไหวพริบปฏิภาณในการแสดงโดยไม่มีบทละครมาบังคับในการแสดง

"...คณะเทพไทยนี้ ก็มีผม มีล้อต็อก มีดอกดิน เป็นตัวอื่น ก็ช่วย ๆ กันดูแลนะ ช่วยกันคิดเรื่อง ช่วยกันกำกับ ช่วยกันดูแล แต่เรื่องที่จะมาแสดงนี้ ล้อต็อกเขาจะเป็นคนคิดมาก่อนนะ เรื่อง

ของเขาว่าสนใจดี แต่ผมจำไม่ได้แล้วว่าเราเล่นเรื่องอะไรกันบ้าง นานแล้ว... ใช้น้ำมันก็จะต้อง
 ซ้อมเพราะมันเป็นละครเวที ไม่ใช่ละครย่อยที่ไม่ต้องซ้อม ก็ซ้อมเหมือนกับละครเวทีทั่วไป ซ้อมกัน
 หลายวันเหมือนกัน ซ้อมบท ซ้อมใหญ่ที่เหมือนเล่นจริงเลย แต่พอแสดงจริงแล้วมันก็ต้องมีการ
 เปลี่ยนแปลงอยู่ดี แต่ละครอบคนดูหัวเราะไม่เท่ากันหรอก รอบแรก ๆ อาจจะมีน้อยหน่อย เพราะ
 เราจะไปปรับปรุงข้อผิดพลาดทีหลัง..." (สัมภาษณ์ สมพงษ์ พงษ์มิตร, 6 ธันวาคม 2540)

ส่วนงานแสดงละครย่อยก็ยังคงร่วมกับ จอก ดอกจันทร์ , สาหัส บุญหลง , เสน่ห์
 โกมารชุน , สมพงษ์ พงษ์มิตร และที่ขาดไม่ได้คือ สัมพันธ์ อุมากุล ทั้งที่เวทีและงานเทศกาลตาม
 งานต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพ และต่างจังหวัด ล้อต๊อก จึงจัดว่าเป็นศิลปินที่ดังที่สุดในยุคนั้น

กล่าวโดยสรุป : ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรูปแบบละครเวทีนี้ ล้อต๊อก มีจุดเด่นที่
 ไม่เหมือนกับนักแสดงละครเวทีคนอื่น ๆ คือ ล้อต๊อกไม่ชอบที่จะท่องบท แต่ชอบที่จะ "ด้นสด"
 (Improvisation) ให้เข้ากับเนื้อเรื่องที่ตนเองแสดง นอกจากบทบาทการเป็นนักแสดงในคณะละคร
 ทั่วไปแล้ว ยังมีบทบาทในการเป็นหุ้นส่วนในการตั้งคณะละคร "เทพไทย" โดยมีหน้าที่คิดโครงเรื่อง
 ของละคร คอยกำกับดูแล การแสดงของนักแสดงให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่เขียนไว้

4. ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรูปแบบ ภาพยนตร์

ดังได้กล่าวแล้วว่า ล้อต๊อก เริ่มการแสดงภาพยนตร์ครั้งแรกเมื่ออายุได้ 19 ปี โดยการชัก
 ชวนของ สัมพันธ์ อุมากุล ซึ่งเป็นครูทางการแสดงของ ล้อต๊อก ที่ ล้อต๊อก ให้ความเคารพมาก
 ภาพยนตร์ที่ ล้อต๊อก แสดงเป็นเรื่องแรกนั้น เป็นภาพยนตร์ตลกสั้น ที่จะฉายก่อนที่ภาพยนตร์เรื่อง
 ยาวจะฉาย คือเรื่องวันจักรยาน เป็นบทเป็นตัวประกอบเล็ก ๆ คือได้บทคนถูกจักรยานชน แล้วก็
 เกิดเหตุการณ์ตลก ๆ ขึ้น และหลังจากนั้น ล้อต๊อก ก็ไม่ได้กลับเข้าไปเล่นภาพยนตร์อีก เนื่อง
 จากว่าในช่วงนั้นยังมีภาระทางบ้าน และต้องไปรับราชการทหาร ล้อต๊อก เริ่มกลับมาสู่วงการ
 ภาพยนตร์อีกครั้งเมื่อเริ่มที่จะมีชื่อเสียงจากการแสดง จำอวด - ละครย่อย และละครเวที แล้ว

แม้ว่า ล้อต๊อก จะเริ่มต้นการแสดงด้วยสื่อภาพยนตร์ และยังได้สั่งสมประสบการณ์ด้าน
 ละครเวทีมาพอสมควร แม้กระนั้น ล้อต๊อก ก็ยังมีความคิดว่า

"...หนังใหญ่ที่เล่นยากกว่า ละครเวทีนี้เราสามารถด้นเอาได้ แต่หนังใหญ่ที่เขาไม่มีบทตาย
 ตัว..." (สัมภาษณ์ สรวง ทรัพย์สำรวย, 20 กุมภาพันธ์ 2540)

ความคิดเช่นนี้ค่อนข้างจะผิดแปลกไปจากนักแสดงทั่วไป เนื่องจากว่า นักแสดงทั่วไปจะคิดว่าการแสดงละครเวทีนั้นจะมีความยากมากกว่า เพราะต้องท่องบทที่ยาวและแสดงอารมณ์ที่ค่อนข้างมากกว่าปกติ เพื่อที่จะได้ให้คนดูที่อยู่ไกลจากเวทีออกไปได้เห็นอย่างชัดเจน แต่การแสดงภาพยนตร์ในสมัยก่อนนั้น มีการบอกลบ นักแสดงจะไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับบทที่จะต้องเล่นมากนัก เพียงแต่แสดงอารมณ์ให้ไปตามเรื่องราวที่กำหนดไว้เท่านั้น การแสดงภาพยนตร์จึงมีความรู้สึกที่แสดงได้ง่ายกว่าการแสดงละครเวที

หากแต่ ล้อต๊อก คิดว่าการแสดงที่จะต้องเล่นด้วยการมีบทที่ตายตัวอย่างภาพยนตร์นั้น เป็นสิ่งที่ยากสำหรับตัวเอง เป็นสิ่งที่ดูเหมือนจะต้องบีบบังคับให้ตัวเองแสดงไปตามบทบาทที่ได้กำหนดเอาไว้ ซึ่ง ล้อต๊อก ไม่ค่อยชอบที่จะเล่นตามที่คนอื่นจะกำหนดให้พูดว่าอะไร ล้อต๊อก ชอบที่จะเล่นไปตามอารมณ์ของตัวเอง โดยใช้ปฏิภาณไหวพริบที่คิดขึ้นเป็นคำพูดสด ๆ ให้ไปตามเนื้อเรื่อง อย่างไรก็ตามแล้วแต่ ในการแสดงภาพยนตร์ ล้อต๊อก จะใช้วิธีพูดตามบทภาพยนตร์ที่มีคนบอกมาให้ แต่จะเสริมคำพูดหรือมุขตลกที่ตนเองคิดไว้ล่วงหน้าแล้วลงไปด้วย โดยจะมีคนคอยจดมุขที่ ล้อต๊อก พูดขึ้นมาสด ๆ เพื่อที่จะได้นำไปทำบทพากย์ภาพยนตร์ต่อไป

“...คือหนังนี้ต้องพูดตามบท ต้องพูดตามบอกลบ ถ้าหากละครก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่หนังมันต้องตอบรับกับคนอื่นเดี๋ยวนั้นเลย จะไปแหกไม่ได้ พี่ต๊อกเขาก็จะพูดตามบทนั้นแหละแต่ก็ไม่เหมือนนักหยอก แกจะมีมุขของแกใส่ลงไปด้วย ส่วนใหญ่แกเล่นหนังตลก เพราะฉะนั้นจะไปทำตามบทเป๊ะ ๆ ไม่ได้ มันไม่ตลก...” (สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 7 กุมภาพันธ์ 2541)

ล้อต๊อก เล่นภาพยนตร์มามากกว่า 1,000 เรื่องตลอดชีวิตการแสดง แต่ผู้วิจัยจะเลือกวิเคราะห์ลักษณะการแสดงภาพยนตร์ของ ล้อต๊อก ในเรื่องที่ ล้อต๊อก ประทับใจและได้รับรางวัลตลอดจนภาพยนตร์ที่ ล้อต๊อก เป็นผู้คิดโครงเรื่องขึ้นเอง

1. เรื่องแสนรัก

ภาพยนตร์เรื่อง “แสนรัก” นี้เป็นภาพยนตร์ที่ ล้อต๊อก ประทับใจและภูมิใจมากที่สุด ถือว่าเป็นภาพยนตร์ในระดับ Master Piece ของ ล้อต๊อก เลยทีเดียว เนื่องจากเป็นภาพยนตร์เรื่องแรกของบริษัทต๊อกมูมภาพยนตร์ ที่ ล้อต๊อก เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา และการพลิกบทบาทของตัวเองจากการที่เป็นนักแสดงตลก มาเป็นนักแสดงที่รับบทชีวิต (แต่อันที่จริง สมัยที่แสดงละครเวที ล้อต๊อก ก็

แสดงหลายบทบาท เช่น เป็นตัวตลก เป็นดั่งโต๊ะ เป็นภูต ฯลฯ ดังข้อมูลทีกล่าวไว้ข้างต้น) และภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จอย่างสูง ผู้ชมตอบรับเป็นอย่างดี

ภาพยนตร์เรื่อง "แสนรัก" นี้ สร้างจากเค้าโครงเรื่องจริงของ มิตร ชัยบัญชา ซึ่งเป็นพระเอกชื่อดังแห่งยุคหนึ่ง 16 มม. และเป็นนักแสดงที่ ล้อต๊อก สนุกสนมมากที่สุดคนหนึ่ง ล้อต๊อก จึงนำเอาชีวิตของ มิตร ชัยบัญชา มาทำเป็นภาพยนตร์ โดยให้ แก้วฟ้า เป็นคนเขียนบทภาพยนตร์ และรังสี ทัศนพยัคฆ์ เป็นผู้กำกับการแสดง และอำนวยการสร้างโดย สมจิตร ทรัพย์สำรวย ในนามของ ตีอกบุมภาพยนตร์

เรื่องย่อ (จากการเล่าให้ฟังของ ล้อต๊อก)

"...ก็ผมในเรื่องเป็นคนจนเป็นคนบ้านนอก กินเหล้าทุกวันที่ร้านค้า กินแล้วก็เดินกลับบ้าน เป็นยั้งนี้ทุกวัน มีอยู่วันหนึ่งผมก็เดินเมากลับมา แล้วก็ไปบ๊อสสาวะที่ชายป่าข้างวัด ก็ได้ยินเสียงเด็กร้อง ก็เก็บไปเลี้ยงจนโต ก็รักกันมากช่วยเหลือกันทำมาหากิน ไปต่ออมวยซื้อควายมาให้พ่อไถนา เผอิญพ่อจริงของเด็กคนนี้เขาสืบทราบว่าเขาคนนี้ยังไม่ตายเขาก็มาขอเอาคืน มาขอในวันที่ผมจะบวชลูก แต่ก็ต้องให้เขา ผมก็ถือผ้าไตรมั่งน้ำตาไหล จะบวชลูกก็ไม่ได้บวช ก็เสียใจเอาไตรไปถวายพระ แล้วก็กินเหล้าทุกวัน กินเสร็จก็จะไปบ๊อสสาวะที่เก่า ที่นี้ได้ยินเสียงแมวร้อง ก็ไปดูอีก ก็เอาไปเลี้ยงก็รักแมวมาก ต่อมาก็เมาเหล้าข้ามสะพานแล้วตกน้ำ ตัวจะตายอยู่แล้วยังอุตสาห์เอาแมวชูเอาไว้พันน้ำ พระเอกมาเห็นเข้า ก็เลยรู้ว่าเป็นพ่อ ตอนจบผมตาย..."

(สัมภาษณ์ สรวง ทรัพย์สำรวย, 4 ธันวาคม 2540)

ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในภาพยนตร์เรื่องแสนรักนี้ ล้อต๊อก เล่นเป็น "โถ" มีอาชีพเป็นชาวนาฐานะยากจน แต่มีนิสัยโอบอ้อมอารี ส่วนมิตรชัย บัญชาแสดงเป็น "บุญทิ่ง" ลูกคนรวยที่ถูกนำมาทิ้ง แล้ว โถไปเก็บมาเลี้ยง มีนิสัยดี มีความกตัญญู

บทบาทการแสดงของ ล้อต๊อก ในเรื่องนี้ ล้อต๊อก แสดงไว้ 2 บทบาทที่เด่นชัดคือบทตลก และบทชีวิต ผู้วิจัยจะยกบทบาทภาพยนตร์ที่ ล้อต๊อก แสดงทั้งบทตลกและบทชีวิตเป็นการเปรียบเทียบ

บทตลก : เป็นตอนที่เก็บบุญทิ่งมาได้ใหม่ ๆ และยังไม่มีนมให้บุญทิ่งกิน โถ จึง ปรีกษากับเพื่อนชื่อ สาน ให้ช่วยหานมมาให้บุญทิ่งกิน

โถ : เอ๊ย ไอ้सान เอ็งช่วยไปหานมมาให้ลูกข้ากินหน่อยเถอะวะ ถ้าเอ็งไม่เห็นแก่ลูกข้า ก็ให้เห็นแก่ดินของข้าเถอะวะ

सान : เอ๊ย พุดกันดี ๆ ก็ได้ นี่ ทำไมต้องพุดกันด้วยดีล่ะ

โถ : มันศักดิ์สิทธิ์กว่าคำพุดโว้ย เอ็งล่ะ ช่วยไปหานมมาให้ลูกข้าหน่อยได้มัย

सान : ได้ซี โถ เพื่อนรัก ได้แน่

โถ : เอามาให้ได้นะโว้ย

.....

सान : ได้นม มาแล้วโว้ย

โถ : เอ็งดีมาก อ้ายसान อย่างจี้จิวะถึงจะเรียกว่าเพื่อนตาย เอ็งไปเอามาจากไหนวะ

सान : ข้านึกได้ว่าเมียอ้ายสาวค้มันกำลังมีลูกอ่อน ก็เลยไปขอยืมตัวเมียอ้ายสาวมา อ้ายสาวไม่ยอม มันให้แต่นมขงมา

โถ : อ้ายสาวค้มันกระดุกมาก ขอยืมเมียมันมาหน่อยไม่ได้ ต้องเอาเรื่องกับมัน พงษ์นี้กูจะไปรีดนมเมียอ้ายสาวมาให้ลูกกูกินให้ได้

सान : จีนไปรีดนมเมียมัน มึงก็โดนสามง่ามของอ้ายสาวเท่านั้น

บทตลกของ ล้อต๊อก นั้น เกิดจากไหวพริบปฏิภาณที่ ล้อต๊อก จะคิดขึ้นสด ๆ ในขณะนั้น (แต่ก็ยังอยู่ในกรอบของเรื่อง และแนวทางของคำพูดที่คนเขียนบทเขียนเอาไว้)

"...แกลงจะยึดหลักของบทเอาไว้ แล้วแกก็จะเอา Character ของแกใส่ลงไปด้วย บางทีแกนึกมุขอะไรได้แกก็ใส่ลงไป แล้วจะมีคนคอยจดสิ่งที่แกพูดเอาไว้ เอาไว้ทำบทพากย์อีกที เพราะบางทีแกใส่มาเยอะ บางทีนั่งคุยกันเฉย ก็จะมีหมอนันท์วัฒน์นี่คอยจดมุขที่ล้อต๊อกเอาไว้ เอาไว้เขียนเป็นบทหนังก็มี..." (สัมภาษณ์ รั้งสี ทัศนพยัคฆ์)

บทชีวิต : ตอนนี้เป็นตอนที่ พ่อที่แท้จริงของบุญทึงมาสืบทราบ ว่า โถ เป็นคนเก็บบุญทึงไปเลี้ยงเอาไว้ และจะมาขอลูกคืนกับ โถ ซึ่งโถ ก็ยอมคืนให้แต่โดยดี และพุดให้บุญทึงเข้าใจ

โถ : ถึงยังไงเอ็งก็ต้องยอมรับความจริงนะบุญทึง พ่อเป็นเพียงคนอื่นที่ไม่ใช่สายเลือดเดียวกับเอ็ง เรามีเพียงความสัมพันธ์ของความใกล้ชิด และความรักเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกัน เอ็งไปอยู่กับพ่อแท้ของเอ็งเถอะ ความสุขรอเอ็งอยู่แล้ว อยู่กับพ่อก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา เอ็งจะได้รับความสุขความสบายทุกอย่าง แล้ววันหนึ่งเอ็งจะลืมพ่อได้

บุญทิ่ง : ไม่มีวันที่ฉันจะลืมพ่อได้ ชีวิตฉันหล่อหลอมขึ้นมาด้วยความรักของพ่อ มันซึมซาบทุก

หยาดหยดของเลือด ฉันยังไม่มีโอกาสตอบแทนความรัก พ่อก็จะผลัดไต่ฉันให้อยู่ห่างพ่อ

โต : พ่อไม่ได้ผลัดไต่เชิง พ่อรักเชิงยิ่งกว่าชีวิตของพ่อ แต่พ่อต้องทำในสิ่งที่ถูกที่ควร สิทธิของพ่อมีเพียงได้เลี้ยงดูเชิงมาแค่นี้ เมื่อเจ้าของเขามาทวงสิทธิ์คืน พ่อก็จำต้องยอม

บุญทิ่ง : แต่ฉันทำไม่ได้

โต : เชิงต้องทำได้ ถ้าเชิงรักพ่อ เชิงต้องทำได้ เชิงไม่ต้องกลัวว่าข้อมอกของเขาจะไม่อบอุ่นเหมือนอกพ่อ เขาเป็นพ่อที่แท้จริงของเชิง ถึงไม่ได้เลี้ยงดูมาแต่เล็กน้อย แต่ความรักของเขาก็ไม่ได้น้อยไปกว่าของพ่อเหมือนกัน ทำตามพ่อ พ่อขอร้อง พ่อไม่เคยขัดใจเชิงเลยบุญทิ่ง แต่ตอนนี้ขอให้พ่อสักครั้งเกิด ... (หันไปพูดกับคุณหลวง) ถ้าบุญทิ่งเป็นลูกจริง ๆ ของผม มันก็เกิดมาจากความว่างเปล่าจากความไม่มีอะไรเลย และถ้ามันจะจากไป ก็จากไปประการเดียวคือตายจากไป ร่างกายเนาเปื่อยผุพังไปสู่ความว่างเปล่าอีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ผมได้บุญทิ่งมาจากโคนต้นไม้ที่ชายป่า เมื่อบุญทิ่งก็จะจากไปสู่ที่เก่าอีกครั้งหนึ่ง คินนี้ผมจะพาบุญทิ่งไปส่งคืนที่นั่น เหมือนกับผมได้บุญทิ่งมา โปรดให้เวลากับผมและลูกอยู่ด้วยกันสักหน่อย เพื่อรำลាក់

คุณหลวง : ได้ ไม่เป็นไรหรอก ฉันตั้งใจมากที่จะได้ลูกไปในคินนี้ ฉันจะคอยรับลูกอยู่ที่นั่น

โต : อย่างว่าพ่อไม่รักเชิงที่คินเชิงให้เขาไป ในชีวิตของพ่อเชิงคือทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อ ทำไมพ่อจะไม่เสียใจที่เชิงจะจากไป เคยจุ่มเคยเพกส้อม ป้อนข้าวป้อนน้ำมาแต่น้อย แม้นเชิงโตขึ้นจนปานนี้ พ่อก็ยังรู้สึกที่เชิงคือลูกน้อย ๆ ที่พ่อต้องเคยปกป้องคุ้มครอง เป็นห่วงเป็นใยสารพัด แต่เมื่อเชิงจะไปดี พ่อหรือจะหักห้ามทัดทาน พ่อต้องส่งเสริมสนับสนุนเชิงให้มีความสุข นั่นคือความต้องการของพ่อ และที่สำคัญคือฐานะเชิงก็จะดี เป็นลูกคุณหลวง ไม่ใช่ลูกชายโง่เขลาตามันเป็นทางที่ทำให้เชิงได้แต่งงานกับคุณพัชรีที่เชิงรัก

บุญทิ่ง : ฉันไม่ได้ต้องการอะไรจากพ่อ

โถ : ก็พ่อไม่ได้ไปไหน หรือตายจากไป พ่อก็คงเป็นพ่ออยู่ที่นี้ เมื่อเอ็งคิดถึงก็มาเยี่ยมพ่อได้ เชื่อกัน พ่อเถอะ เพราะพ่อเอ็งมาถึงแล้ว เอ็งจะสมหวังที่เอ็งหวังได้ทุกอย่าง ได้หมั้นนี่ เมื่อยี่สิบปีก่อน พ่อมาพบเอ็ง ได้เอ็งเป็นลูก มันทำให้พ่อรู้คุณค่าแห่งชีวิตของความเป็นพ่อ พ่อเริ่มมีความรักและได้เห็นความสำคัญของชีวิตว่ามันมีคุณค่าที่น่าอภิรมย์ นั่นคือขำมีเอ็งที่พ่อ จะให้ความอบอุ่น ให้ความรักแก่เอ็ง และเอ็งก็ได้ให้ความรักแก่พ่อ ยี่สิบปีมันก็นั่นนานพอ สำหรับคนไร้ค่าอย่างพ่อที่จะมีความสุข ไม่เสียชาติเกิดแล้ว และเดี๋ยวนี้พ่อก็ไม่ใช่พ่อเอ็งอีกต่อไป และเวลาแห่งการเป็นพ่อลูกของเรามันก็หมดเพียงเท่านั้นแล้ว ไปดีเกิดลูกเขีย

บุญทิ้ง : แต่ฉันยังเป็นลูกพ่อเสมอ ฉันจะไม่ลืมพ่อ พ่ออย่าหนีฉันไปไหนนะ เมื่อเวลาที่ฉันคิดถึงพ่อจนทนไม่ไหว ฉันจะได้มานอนอยู่ใกล้ ๆ พ่อด้วยนะพ่อ

โถ : พ่อไม่หนีเอ็งไปไหนหรอกลูก ถึงพ่อจะตาย ดวงวิญญาณพ่อก็จะมาอยู่ใกล้เอ็ง เพราะเอ็งคือสมบัติที่มีค่าที่สุดในชีวิตของพ่อ

(ถอดความจาก บทพากย์ภาพยนตร์เรื่อง แสนรัก : หอภาพยนตร์แห่งชาติ)

นี่คือบทบาทการแสดงในรูปแบบ “บทชีวิต” ครั้งแรกของ ล้อต๊อก ที่ไม่เคยมีใครคาดคิดว่า ล้อต๊อก จะทำได้ เป็นการพลิกบทบาทครั้งสำคัญของ ล้อต๊อก เลยทีเดียว

“...คือคนส่วนใหญ่คิดว่าแกล้งไม่ได้ แต่แกล้งได้ อย่างแสนรักนี่พ่อเล่นมาถึงตอนที่แกลจะคืนลูก กับ ตอนที่แกลจะตาย คนร้องไห้ทั้งโรง คือเราจะมีมุขหัก ในเรื่องนี้แกลก็ใสมุขตลกของแกลไปเรื่อย แต่พอถึงเวลา Climax ของเรื่องเราจะหักมุม พอหักมุมบ๊ีบ ความรู้สึกของคนมันจะตามไปด้วย...” (สัมภาษณ์ รั้งสี ทศนพยัคฆ์, 25 มกราคม 2541)

ในเรื่องแสนรักนี้ บทบาทในช่วงต้นของ ล้อต๊อก จะเป็นบทตลกสนุกสนาน เพราะบท “โถ” ที่ ล้อต๊อก ได้รับนั้น จะเป็นบทขาวนาจน ๆ แต่มีอารมณ์ขันสนุกสนาน แต่พอถึง Climax ที่จะต้องคืนลูกให้พ่อที่แท้จริงไปนั้น ล้อต๊อก อาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมามาก ทำให้สามารถแสดงได้อย่างสมบทบาท ถึงความรู้สึกของคนดูออกมาได้ จนคนดูต้องร้องไห้ตาม

“...ในเรื่องแสนรักนี้ ตอนที่ผมจะคืนลูกให้เขาไป ตอนนั้นจริง ๆ ผมก็มีลูกแล้ว ผมก็คิดว่าถ้าผมต้องยกลูกให้คนอื่นไป ผมก็คงต้องรู้สึกยังไง ผมก็เล่นไปอย่างนั้น...”

(สัมภาษณ์ สวง ทศนพยัคฆ์, 4 ธันวาคม 2540)

2. หลวงตา

ภาพยนตร์เรื่อง หลวงตา ก็เป็นภาพยนตร์อีกเรื่องหนึ่งที่ ล้อต๊อก ภูมิใจ เพราะเรื่องนี้ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง ดารานำชายยอดเยี่ยม ปี พ.ศ.2524 เรื่องหลวงตาเป็นบทประพันธ์ ของ แพร่ เยื่อไม้ ถ่ายภาพและกำกับการแสดงโดย เพิ่มพล เขยอรุณ อำนวยการสร้างโดย เกียรติ เขียมพึงพร และนำเสนอโดย ล้อต๊อก แสดงเป็นหลวงตา , จตุพล ภูอภิรมย์ , สุพรรณษา เนื่องภิรมย์ , รองเค้ามูลคดี

เรื่องย่อ

ช้อย หญิงโสเภณี พาลูกชายอายุ 9 ขวบมาติดก้นท์เทศน์หลวงตา เพราะติดใจในคำเทศนาของหลวงตาที่เธอได้ฟัง หลวงตาจึงเลี้ยงเด็กน้อยไว้ และตั้งชื่อให้ว่า "บุญหลง"

บุญหลงเติบโตขึ้นด้วยความขยันขันแข็งในการทำงานและเรียนหนังสือ แม้บางครั้งจะถูกเพื่อนที่เป็นเด็กวัดที่มีพ่อแม่ที่มีฐานะดีมาฝากหลวงตาเลี้ยง รั้งแกเขาก็ตาม บุญหลงก็สู้ทนจนสอบเข้าเรียนเป็นนายร้อยเตรียมทหารได้ พร้อมกับเพื่อนชื่อเอก ซึ่งเป็นคูรักคู่ปรับ หลวงตาเพียงอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ทั้งหลายอย่างดีและเข้มงวด แม้ว่าจะโตแล้ว แต่เมื่อทำผิด หลวงตาก็ยังลงโทษเอาให้เข็ดหลาบ และไม่ให้เหลิง นาน ๆ ครั้งช้อยก็แอบมาเยี่ยมลูกชายโดยไม่ยอมให้หลวงตาบอกความจริงกับบุญหลงว่าเป็นแม่ จนกระทั่งช้อยเสียชีวิต หลวงตาให้บุญหลงทำหน้าที่เหมือนกับที่เป็นลูกช้อยทุกอย่างในพิธีศพช้อย

ชีวิตของหลวงตาเป็นที่พิศวงของผู้ตกทุกข์ได้ยากเสมอ แม้กระทั่งหญิงสาวที่อกหักอย่างดวงใจ ที่พยายามจะฆ่าตัวตาย หลวงตาก็จะทัดทานไว้และให้ที่อาศัยในวัด จนเหตุการณ์ล่วงเลยนานเข้า ความที่เกรงว่าจะอาบัติ และเห็นว่าดวงใจ มีสภาพจิตใจคืนสู่ปกติแล้ว หลวงตาจึงให้ดวงใจกลับบ้าน แต่ดวงใจกลับหนีออกจากกฎไปเสียก่อน ระหว่างที่เรียนหนังสืออยู่ที่ รร.นายร้อยจปร. บุญหลงก็สารภาพกับหลวงตาว่ารักผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ วัลยา เป็นลูกสาวของ พล.ท.วิศิษฐ์ และเชื่อว่าถ้าเธอรู้ความจริงว่าเธอเป็นลูกโสเภณีก็คงสลดรักเธอ หลวงตาถามว่ารู้ได้อย่างไรว่าเป็นลูกโสเภณี บุญหลงก็สารภาพว่าแอบอ่านจดหมายที่ช้อยเขียนถึงหลวงตา และบอกกับหลวงตาว่าเธอไม่เสียใจเลยกลับรู้สึกเคารพนับถือแม่มากขึ้นเสียอีก

พล.ท.วิศิษฐ์ เมื่อรู้ว่าลูกสาวมาขอหมายทนายทนายหนุ่มที่เป็นเด็กวัด ก็มาสอบประวัติบุญหลง เขากับหลวงตา หลวงตาก็บอกความจริงว่าบุญหลงเป็นลูกโสเภณีและเทศนาจน พล.ท.วิศิษฐ์ เข้า

ใจว่าคนจะได้ดีก็เพราะการกระทำของตนเอง ไม่ได้เป็นเพราะชาติตระกูล ทำให้ พล.ท. วิศิษฐ์ จึงกลับไปด้วยความเข้าใจและยินดีด้วยในความรักของลูกสาว
(คัดลอกจากเอกสารของหอภาพยนตร์แห่งชาติ)

ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในเรื่องหลวงตานี้ ล้อต๊อก ก็ได้เอาชีวิตของพระที่ตนเองนั้นได้คลุกคลีกับพระในสมัยที่ พ่อกับแม่ นำตนไปฝากไว้กับพระอาจารย์ชื่อดังวัดท่าพระ เรียนมูลบทบรรพกิจจนจบ และ ล้อต๊อก ก็แสดงได้สมบทบาทมาก ประกอบกับลักษณะท่าทางและอายุบวกด้วยอารมณ์ขันของ ล้อต๊อก เอง จึงทำให้ ล้อต๊อก แสดงเป็นหลวงตาใจดี ได้อย่างสมบทบาท

“...เรื่องหลวงตานี้ ผมก็เอาชีวิตของพระที่ผมคลุกคลีอยู่กับท่านตั้งแต่ผมเป็นเด็กมาเล่นผมโดนพระตีมาเยอะ สมัยก่อนผมชนท่านก็ตีเอา ผมก็จำทำทางการวางตัวอะไรอย่างนี้เอามาเล่น...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 16 มกราคม 2541)

จากคำสัมภาษณ์ของ ล้อต๊อก จึงเป็นการยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า การที่นักแสดงได้มีประสบการณ์กับบุคคลิกตัวละครที่จะแสดงจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการแสดง บางบทบาทที่ ล้อต๊อก ไม่เคยเห็นของจริง ล้อต๊อก ก็หาหนังสือมาอ่าน เพื่อที่จะได้ศึกษาลักษณะท่าทางของตัวละครนั้น ๆ ที่ตนเองจะต้องแสดง

“...คือผมอ่านหนังสือมามาก ในหนังสือเขาจะบอกหมด ว่าคนไหนเป็นยังไง คนไหนใจเย็น คนไหนชื่อสัตย์ คนไหนดู เราก็เอามาใช้ในละครที่เราแสดง เหมือนกับเขาของจริงมาใส่ในตัวเรา...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย)

3. แดริกคูล่าแอนด์ต็อก

แดริกคูล่าแอนด์ต็อกเป็นภาพยนตร์แนวตลกที่ ล้อต๊อก เป็นคนคิดโครงเรื่องขึ้นมาประมาณปี พ.ศ.2522 โดยได้แนวความคิดมาจากภาพยนตร์แนวสยองขวัญจากต่างประเทศ คือเรื่องแดริกคูล่า ผีดิบดูดเลือด ล้อต๊อก จึงนำแดริกคูล่ามาสร้างในแบบไทย ๆ โดยมีทั้งผีไทยและมีฝรั่งรวมกันอยู่ในภาพยนตร์เรื่องนี้

เรื่องย่อ

ที่ป่าช้าแห่งหนึ่ง มีกระสือ (ทศรี มีสมมนต์) กับผีกระหัง (ลมพงษ์ พงษ์มิตร) ต่างปรารถนา วิดกกังวลกันว่า เวลานี้คนตายมากขึ้น เนื้อที่ป่าช้ากลับน้อยลง ถูกคนรุกกล้าเข้าสร้างศูนย์การค้าบ้าง ตึกแถวบ้าง แล้วคนทำบุญก็ยังมีน้อย พวกอาหารเครื่องเซ่นต่าง ๆ ก็ผิดเคียง มีหน้าข้าวยังถูกหมาแย่งกินหมด จำเป็นเหลือเกินที่จะต้องเรียกผีทั้งหลายมาประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาทางแก้ไขกัน ประกอบกับต้องการข้อคิดเห็นจากผีต่างประเทศด้วย จึงได้ใช้วิทยุสื่อสารผ่านดาวเทียม ติดต่อเชิญ ดร.แดริกคูล่า มาร่วมประชุมในเมืองไทยด้วย

ขณะเดียวกัน คล้อย (นิรุทธิ์ ศิริจรรยา) กับ แส (นัยนา ชีวานันท์) สองหนุ่มสาวที่รักกัน และกำลังถูกกีดกันความรัก คือแส เป็นลูกของนายอิม (ทองแถม) นายอิมต้องการให้ แส แต่งงานกับนายเชิงกราน (เศรษฐา ศิระฉายา) ซึ่งเป็นลูกของกำนันหอย (สุวัจน์ สว่างรัตน์) ผู้มั่งคั่ง แต่คนทั้งสองคือแสและคล้อย ต่างบูชาและยึดมั่นในความรักของตน จึงตัดสินใจมาผู้คอยตายในป่าช้าแห่งนี้

กระสือกับผีกระหัง เห็นเหตุการณ์ตลอด ก็กลายร่างเป็นคนมาช่วยได้ ไม่ให้ทั้งสองผูกคอตายสำเร็จ แล้วก็สอบถามสาเหตุ เมื่อรู้ว่าแสกับคล้อย ประสบอุปสรรคจากความรัก แล้วยังถูกเชิงกรานใช้อิทธิพลของพ่อและนักเลงที่ตัวเลี้ยงไว้ มาคอยข่มเหงรังแกคล้อยอยู่ตลอดเวลาด้วย กระหังจึงรับปากว่าจะคอยช่วยเหลือ คล้อย และ แส ตลอดไปถ้ามีเรื่องเดือดร้อนอะไรก็ให้มาบอก กระหังและกระสือที่ป่าช้าแห่งนี้

แสกับคล้อยก็แยกกันกลับบ้าน เมื่อแสถึงบ้านปรากฏว่านายอิมผู้พ่อรู้ข่าวจากนายม้อน (ก๊กเฮง) ตัวแสบผู้ช่างฟ้องว่า แสกับคล้อยแอบมาพบกันอีก นายอิมเลยจับแสขังเอาไว้ เพื่อไม่ให้มีโอกาสออกนอกบ้านได้ ส่วนคล้อยไม่มีโอกาสพบแสอีก ก็พยายามหาทางจะพบให้ได้ แต่เชิงกรานก็คอยกีดกันและหาทางข่มเหงหนักขึ้น จนคล้อยทนไม่ไหว จึงมาบอกให้กระหังไปช่วย กระหังก็แปลงร่างเข้าไปอยู่ในร่างของคล้อย ไปช่วยปราบนักเลงและเชิงกราน เสียจนไม่กล้ารังแกคล้อยอีก

เป็นเวลาเดียวกันกับแดริกคูล่า (ลือต็อก) เดินทางมาถึงประเทศไทย กระหังกับกระสือก็ไปต้อนรับถึงสนามบิน เมื่อพามาถึงป่าช้าและได้เปิดประชุมร่วมกับผีไทย แดริกคูล่าให้ความเห็นว่า ควรใช้สิทธิินหารที่มีอยู่ในผีทุกตนแก้ไขปัญหา และให้ทุก ๆ คนต่างสำแดงอิทธิฤทธิ์ อภินิหารให้เขาชม ปรากฏว่าอภินิหารผีไทย ทำให้แดริกคูล่ากลัวมาก ก็ขอแยกไปอยู่ตามลำพัง ไม่ขอพักในป่าช้าไทย กระหังกับกระสือได้คบกับแดริกคูล่าแล้ว ก็รู้สึกว่แดริกคูล่าเป็นผีเจ้าเล่ห์ ตลบตลวง แถมยัง

ซึ่งโมยอิก ก็เลยไม่กล้าคบกับแดริกคูล่าอย่างสนิท และคอยหาทางลบเหลี่ยมแดริกคูล่าตลอดเวลา เป็นต้นว่าใช้กระเทียมมาเป็นเครื่องข่มขู่ แต่แดริกคูล่าตัวนี้กลับชอบกินกระเทียม และกระเทียมคองนั้นเป็นของชอบพิเศษด้วย กระทั่งกับกระสือจึงขู่แดริกคูล่าไม่สำเร็จ

แต่ เมื่อถูกพอกักขังไม่ให้พบกับคล้อย และจะบังคับให้แต่งงานกับเชิงกรานให้ได้ ก็เลยแกล้งทำเป็นเสียดสีคล้อยคล้ายเหมือนผีเข้า นายอิม กำนันหอย และเชิงกราน เป็นห่วงแสมมากที่คล้อย คล้อยเหมือนถูกผีเข้า ก็เลยช่วยกันตามหาหมอมผีมาปราบ ก็ได้หมอมผีมาสามใจ คือหมอมผีปักขี้ได้คนหนึ่ง และหมอมผีอีสานอีกคนหนึ่ง หมอมผีทั้งสองคนร่วมมือกันใช้คาถาอาคมอย่างเต็มที่ แต่ก็ไม่สามารถทำให้แสมหายคล้อยได้ เพราะแสมแกล้งทำ มีหน้าขำยังแกล้งหมอต่าง ๆ หมอรู้ว่าแสมแกล้งก็เลยแกล้งแสบ้าง โดยเขียนติและทำทารุณต่าง ๆ จนแสมล้มเจ็บลง

แดริกคูล่านั้นพอมายอยู่เมืองไทยก็ชักสนุกใหญ่ ด้วยไม่กลัวกระเทียม ก็เที่ยวหามรุ่งหามค่ำ และดูดเลือดไม่เลือกจนเป็นโรคต่าง ๆ บังเอิญได้อูม (วิยะดา อุมารินทร์) ซึ่งเป็นลูกแม่จิบ (มาเรีย เกตุเลขา) หากินทางฟาร์ตเนอร์ แดริกคูล่าพอใจอูมมาก ก็หาทางดูดเลือดจนเป็นผลสำเร็จ แล้วก็พาอูมมาอยู่บ้านร้างคล้ายปราสาทหลังหนึ่ง แสมล้มเจ็บด้วยหมอมผีแกล้ง อาการหนักมาก ก็เลยถึงแก่ความตาย คล้อยรู้ข่าวแสมตายก็เสียใจมาก ไปขโมยศพของแสมมา เพื่อให้กระสือกับกระหังช่วยให้ฟื้น กระสือจึงหาทางให้คล้อยไปขอร้องผู้มีอำนาจทั้งบนสวรรค์และในนรก ให้คืนชีวิตให้กับแสมด้วย

อธิปติเมืองนรก (สีเทา) ได้ช่วยกระสือและคล้อย ให้ค้นหาแสมทั้งในนรกและบนสวรรค์จนทั่ว จนได้พบกัน และรู้ว่าแสมยังไม่ถึงที่ตาย การเสียชีวิตของแสมครั้งนี้เป็นการผิดพลาดในการคำนวณของคอมพิวเตอร์ในนรก ก็เลยส่งวิญญาณของแสมกลับมา เป็นเวลาเดียวกับแดริกคูล่าออกหาเหยื่อคนต่อไป บังเอิญมาพบร่างของแสมเข้า พอวิญญาณเข้าร่างแสม แดริกคูล่าก็มาพบเข้าพอดี เห็นแสมสวยก็ชอบใจ จึงเข้าไปดูดเลือดแสม และนำมาเก็บไว้เป็นบิวารอีกคนหนึ่งในปราสาทรวมกับอูม เมื่ออูมรู้ว่าแดริกคูล่าพาแสมซึ่งเป็นสาวใช้คนใหม่มา ก็เกิดชิงชัง จนถึงตบตีกันขึ้น ส่วนแม่จิบเมื่อลูกสาวหายก็อาศัยนายขวัญเรือน (ขวัญ สุวรรณะ) ซึ่งมาติดพันตัวอยู่ เป็นคนช่วยออกสืบหาลูกสาว และได้มาพบเข้ากับคล้อย กระหังและกระสือซึ่งกำลังตามหาแสม ซึ่งหายไปเหมือนกัน ทั้งหมดจึงร่วมมือกันติดตามล่าแดริกคูล่าเป็นการใหญ่ เพราะคิดว่าแดริกคูล่าต้องเป็นตัวการในเรื่องนี้แน่นอน และในที่สุด กระหังกับกระสือก็จัดการปราบแดริกคูล่าลงได้ และคล้อยกับแสมก็สมหวังในความรัก (นิยายสารตาราภาพยนตร์ ฉบับวันที่ 15 พ.ค. 2522 หน้า 16-17)

บทบาทของ ล้อต็อก ในภาพยนตร์เรื่อง แดริกคูล่าแอนด์ต็อก

1. บทบาทในการเป็นผู้สร้าง , ผู้คิดเรื่อง , และกำกับการแสดง

ภาพยนตร์เรื่องแดริกคูล่าแอนด์ต็อกนี้ เป็นภาพยนตร์ที่สร้างโดยต็อกนุมภาพยนตร์ที่ ล้อต็อก เป็นเจ้าของอยู่ อำนวยการสร้างโดยสมจิตร ทรัพย์สำรวย ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ล้อต็อก ได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยทำงานในหลายบทบาท บทบาทแรกก็คือ เป็นผู้สร้างและผู้คิดโครงเรื่องภาพยนตร์ ซึ่ง ล้อต็อก ก็ได้ดัดแปลงมาจากภาพยนตร์แนวสยองขวัญจากต่างประเทศ โดยนำแดริกคูล่าซึ่งเป็น ผีของตะวันตกมาผสมกับ กระสือและกระหัง ซึ่งเป็นผีแบบไทย ๆ ทำให้ได้รสชาติแปลกไปอีกแบบหนึ่ง

"...หนังใหญ่บางเรื่องที่ผมเขียนก็เอามาจากหนังฝรั่งอย่างเรื่องแดริกคูล่าต็อกนี้ แต่ก่อนนี้ มันมีหนังฝรั่งเรื่องแดริกคูล่ามาฉาย เป็นพวกผีดิบดูดเลือด ผมก็ดู ก็เลยคิดว่าเราน่าจะเอามาทำ มั้ง ผมก็เลยเขียนเรื่องขึ้นมา ผสมผีไทยลงไปด้วย ก็สนุกดี..." (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 16 มกราคม 2541)

ภาพยนตร์เรื่องแดริกคูล่าแอนด์ต็อกนี้ ล้อต็อก เป็นผู้กำกับการแสดงเอง ซึ่ง ล้อต็อก เคยบอกว่าตนเองนั้นไม่เคยกำกับการแสดงภาพยนตร์มาก่อนเลย เคยแต่สร้างภาพยนตร์ ซึ่ง ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ของต็อกนุมภาพยนตร์ก็จะได้ รั้งสี ทัศนพยัคฆ์ ผู้กำกับการแสดงชื่อดังในอดีต ก็ผู้กำกับฯ ให้ แต่ สมพงษ์ พงษ์มิตร เพื่อนสนิทของ ล้อต็อก ซึ่งได้แสดงภาพยนตร์ในเรื่องนี้ด้วย กล่าวว่

"...คือเรื่องแดริกคูล่าต็อกนี้ ล้อต็อกเขาเป็นคนคิดเรื่อง แล้วนักแสดงที่ก็ใช้ทีมงานชายหัวเราะกันหลายคน การแสดงมันก็เข้าซอกันดี มันก็ช่วย ๆ กันกำกับฯ เขาไม่ได้กำกับคนเดียวหรอก ช่วย ๆ กันดูว่าตรงนี้เป็นยังไง ตรงนี้ฮาหรือเปล่า ถ้าดูแล้วไม่ฮา อะ..ถ่ายใหม่อะไรอย่างนี้ แต่เราก็ให้เกียรติเขาในฐานะที่เป็นหัวหน้าทีม เป็นคนคิดเรื่อง ก็เลยใช้ชื่อเขากำกับการแสดงด้วย มันก็มีอีกหลายเรื่องนะที่เป็นทำนองอย่างนี้ ทหารเกณฑ์ ทั้งภาค 1 และภาค 2 , สารวัตรต็อก , แดริกคูล่าต็อก นี้ใช้ชื่อเขาหมด...(สัมภาษณ์ สมพงษ์ พงษ์มิตร, 6 มกราคม 2541)

2. บทบาทในการเป็นนักแสดง

ในภาพยนตร์เรื่อง แดริกคูล่าแอนด์ด็อกนี่ ล้อต็อก แสดงเป็นตัวแดริกคูล่าเองซึ่ง แดริกคูล่าด็อกนี่ เป็นผีที่มีนิสัยไม่ดี โดย ล้อต็อก ได้แบบอย่างการแสดงมาจากกาที่เข้าชมภาพยนตร์แดริกคูล่าจากต่างประเทศ โดยนำการแต่งหน้าและการแต่งตัวมาใช้ เช่น จะใส่เสื้อผ้าชุดดำ มีผ้าคลุมไหล่ ติดเชียวที่มุมปากทั้งสองข้าง แต่พอมาถึงเมืองไทยลักษณะการแต่งตัวก็จะเปลี่ยนไป เอาผ้าคลุมไหล่ออก เปลี่ยนเสื้อและกางเกง แต่เสื้อสูทข้างนอกยังคงเป็นทักซิโดสีดำอยู่ มีผ้าผูกคอ แต่ลักษณะของแดริกคูล่า นั้น ล้อต็อกจะนำมาดัดแปลงเสียใหม่ เนื่องจากว่าแดริกคูล่า ในความรู้สึกของคนทั่วไป นั้นจะเกลียดและกลัวกระเทียม แต่แดริกคูล่าด็อกกลับชอบกินกระเทียม และกลัวอกินหารของผีไทยเป็นต้น นอกจากนี้ แดริกคูล่าตนนี้ยังเป็นผีเจ้าชู้ ซึ่งบทบาทการแสดงแบบนี้ เป็นบทบาทที่ ล้อต็อก ถนัดอยู่แล้ว ดังนั้น ล้อต็อก จึงแสดงภาพยนตร์เรื่องนี้ได้อย่างสมบทบาท

วิเคราะห์แนวคิดในการแต่งโครงเรื่องแดริกคูล่าแอนด์ด็อกนี่ของ ล้อต็อก

เนื้อเรื่องของแดริกคูล่าแอนด์ด็อกนี่ เป็นการผสมผสานกันระหว่าง ผีไทยกับผีฝรั่ง คือแดริกคูล่า ส่วนตัวแทนผีไทยในเรื่องนี้ ล้อต็อก จะใช้ ผีกระสือ และ ผีกระหัง ซึ่งเป็นผีที่คนไทยรู้จักกันดีอยู่แล้ว จากเนื้อเรื่องในช่วงแรก ตอนที่กระสือกับกระหังจะเจิญ แดริกคูล่าซึ่งเป็นผีอยู่ในต่างประเทศให้มาเมืองไทย โดยใช้วิทยุสื่อสารผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ล่าสุดของโลกในขณะนั้น ประเทศไทยก็เพิ่งจะมีชาวต่างประเทศผ่านดาวเทียมในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพอดี (ประมาณปี พ.ศ.2522) ล้อต็อก จึงเอาเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ไว้ในเนื้อเรื่องด้วย

การนำเอาความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ ล้อต็อก นำมาใช้ในภาพยนตร์เรื่องนี้อีกตอนหนึ่งก็คือ ตอนที่การใช้คอมพิวเตอร์คำนวณเวลาเกิดเวลาตายของมนุษย์ ซึ่งโดยปกติแล้ว มนุษย์จะมีความเชื่อในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดความเป็นความตายของมนุษย์โดยมีจรรฆานั้น มีจรรฆาจะใช้สมุดเล่มใหญ่ที่เรียกว่า “บัญชีหนังหมา” ของท่านสุวรรณ ซึ่งเป็นยมทูต เป็นตัวบันทึกข้อมูล แต่ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ล้อต็อก ได้ดัดแปลงการทำงานทางด้านกาบันทึกข้อมูลและการคำนวณของเมืองนรกที่อยู่ในความคิดของคนเสียใหม่ โดยให้ยมทูตใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แทน

สรุป : ลักษณะการแสดงของ ล้อต็อก ในรูปแบบภาพยนตร์นั้น ล้อต็อก ก็ยังคงใช้วิธี “ด้นสด” เหมือนกับละครเวที แต่ด้นภายใต้บทที่กำกับเอาไว้ หมายความว่า ล้อต็อก ก็จะสามารถ

เปลี่ยนแปลงบทที่คนบอกบทบอกให้แสดง ให้เป็นคำพูดของ ล้อต๊อก เอง โดยไม่เสียเรื่อง ส่วน บทบาทด้านอื่น ๆ นั้น ล้อต๊อก ก็มีบทบาทในการเป็น เจ้าของบริษัทต๊อกมูมภาพยนตร์และเป็นผู้ที่ คิดโครงเรื่องของภาพยนตร์ และในการคิดโครงเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่า ล้อต๊อก นั้นมีความสามารถ มากมายหลายด้าน เป็นผู้ที่น่าเอาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาใช้ในงานของตนเสมอ มีการดัดแปลง นุคลิกตัวละครที่ต่างกันอย่างระหว่างตัวละครแบบตะวันตกกับตัวละครแบบไทยได้อย่างกลมกลืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ล้อต๊อก เป็นผู้ที่มีความคิดที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

5. ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรายการโทรทัศน์

ลักษณะการแสดงของ ล้อต๊อก ในรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ผ่านมานั้น ล้อต๊อก ได้มี โอกาสเข้าไปแสดงในรายการโทรทัศน์ (ที่มีลักษณะประจำ) ดังต่อไปนี้

5.1 ละครโทรทัศน์

5.2 รายการซูศรี โชว์ : เป็นรายการการตลกสั้น

5.3 รายการขายหัวเราะ : เป็นรายการตลกสั้น

5.4 รายการนาทิตอง : เป็นรายการวาไรตี้

5.5 รายการก่อนบ่ายคลายเครียด : เป็นรายการตลกสั้น

5.1 ละครโทรทัศน์

(ก) ประวัติความเป็นมา

ล้อต๊อก เริ่มแสดงละครโทรทัศน์เป็นครั้งแรกเมื่อประมาณ พ.ศ. 2503 ออกอากาศทาง สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง7 สนามเป้า (ต่อมาเปลี่ยนเป็น ช่อง5 ในปัจจุบัน) โดยรับจ้างคณะ ละครที่มาเช่าเวลาของสถานีผลิตรายการละคร ส่วนใหญ่ก็จะได้รับบทเป็นตัวประกอบบ้าง ตัว ตลกบ้าง

"...ตอนนั้นล้อต๊อกเขารับจ้างเล่น ใครจ้างเล่นอะไรเขาก็เล่น โดยมากเขามักจะได้รับเป็น ตัวประกอบ หรือ ตัวตลกตามพระ ตามนางอะไรอย่างนี้ เขาจะไม่เป็นหัวหน้าคณะเอง เพราะมัน จะต้องไปหาสปอนเซอร์ หาอะไรต่ออะไร เพราะตอนนั้นผมใช้ชีวิตแบบตลาดสด คือของผมนี้ถ้าใคร

จะจัดต้องทำสัญญากับผม ว่าเวลาชั่วโมงครึ่งคุณจะทำผมเท่าไร ส่วนความดีบดียุคคุณจะไปหาได้เท่าไรเรื่องของคุณ แต่คุณเสียเงินให้ผมเท่านั้น เรื่องเงินทองลือตืออกเขาไม่ค่อยถนัด รับจ้างเล่นดีกว่า..." (สัมภาษณ์ พล.ต.ถาวร ช่วยประสิทธิ์, อดีตหัวหน้าฝ่ายรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5, 8 กุมภาพันธ์ 2541)

ในช่วงแรกที่ลือตืออกเข้าไปสู่วงการโทรทัศน์นั้น ลือตืออก เข้าไปในลักษณะรับจ้างแสดงให้กับผู้จัดละครทั่วไป ไม่ได้ตั้งคณะเอง เนื่องจากว่า ระบบธุรกิจโทรทัศน์นั้น แตกต่างจากธุรกิจการแสดงแบบอื่น ๆ รายการโทรทัศน์จะต้องมีการหาผู้สนับสนุนรายการ (Sponsor) เนื่องจากว่าการผลิตรายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง ๆ นั้นจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง ถ้าเป็นละครโทรทัศน์ในสมัยก่อนก็จะเป็นละครที่จบในตอน การลงทุนค่อนข้างจะสิ้นเปลือง สร้างฉากเสร็จแล้ว ก็ต้องทิ้งเลย (แต่อาจจะเก็บบางส่วนไว้ใช้ในเรื่องต่อไปได้ ถ้าส่วนของฉากนั้นเข้ากับเนื้อเรื่องใหม่) เรื่องต่อไปก็ต้องสร้างฉากใหม่อีก นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในการออกอากาศอีกด้วย ลือตืออกไม่ชินกับการทำธุรกิจในระบบโทรทัศน์ จึงจำต้องรับจ้างเล่นไปก่อน

(ข) ลักษณะการแสดง

ลือตืออก ได้รับบทบาทในโทรทัศน์ เป็นบทที่ดูเล็กน้อย เป็นตัวประกอบ เป็นตัวตลก ไม่ได้รับบทยิ่งใหญ่เหมือนกับยุคที่ตนเองเล่นละครเวที ที่เคยแสดงเป็นตัวนำมาแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากว่า เหล่าผู้จัดละคร พวกกันวิตกในตัว ลือตืออก เอง คือ ลือตืออก เป็นคนที่ไม่ชอบเล่นละครที่มีบทพูดหรือบทเจรจาที่ตายตัว แบบบทละครโทรทัศน์ ในสมัยนั้นเป็นรายการโทรทัศน์เป็นรายการสด ไม่มีการบันทึกเทป ดังนั้นบทโทรทัศน์ทุกรายการจึงต้องมีการตรวจพิจารณากันอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้เผยแพร่สิ่งที่ไม่สมควรออกไป ทั้งภาพและเสียง เนื่องจากว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถส่งสารไปถึงผู้ชมได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน แต่วิธีการแสดงของ ลือตืออก นั้นเป็นไปดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นคือ จะใช้วิธีอ่านเรื่องราวของเรื่องที่จะแสดงว่าเป็นมาอย่างไร ส่วนบทเจรจานั้นจะใช้ปฏิภาณคิดขึ้นมาและพูดให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่แสดง วิธีนี้เป็นวิธีที่ ลือตืออก ใช้มานับตั้งแต่แสดงละครเวที และวิธีการดังกล่าวนี้เอง ทำให้ผู้แสดงเกิดอารมณ์ร่วมกับละครมากยิ่งขึ้น เพราะไม่ต้องไปพะวงกับบทที่ตนเองท่องเอาไว้ ทำให้ในบางครั้ง ลือตืออก ก็หลุดคำพูดบางคำที่ไม่เหมาะสมออกมาในการแสดงละครเวที แต่ก็ไม่เป็นปัญหามากนัก เนื่องจากผู้ชมละครเวที เป็นเพียงผู้ชมกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งผิดกับผู้ชมรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีผู้ชมเป็นจำนวนมาก ถ้า ลือตืออก หลุดคำพูดที่ไม่เหมาะสมออกอากาศไป อาจจะทำให้เกิดการเสียหายได้ ผู้จัดจึงมอบบทเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับ ลือตืออก โดยมีการเตือนเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว

"...คือเรื่องนี้ เราก็จะมีการเตือนกันก่อนว่าอะไรเล่นได้ อะไรเล่นไม่ได้ อย่างเช่น ห้ามพูดจาลามก ห้ามเล่นเรื่องการเมือง ห้ามแสดงในเรื่องที่เสื่อมเสียศีลธรรมอันดี อะไรอย่างนี้ แม้ว่า ล้อต๊อก จะเล่นเป็นตัวตลก เพราะบทตลกนี้จะไม่เขียนเอาไว้ ไม่เหมือนบทของตัวละครอื่น ๆ ที่จะต้องเขียนอย่างละเอียด พวกเราก็จะใจหายใจคว่ำว่าว่ามันจะหลุดอะไรออกมาหรือเปล่า แต่ถ้าจะไม่ให้เล่นเลย ละครก็จะขาดรสขาดไป เพราะเขาก็เป็นตัวชูโรงคนหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่พวกนักแสดงเขาจะรู้ว่า อะไรเป็นอะไรอยู่แล้ว..." (สัมภาษณ์ พล.ต. ถาวร ช่วยประสิทธิ์ : อดีตหัวหน้าฝ่ายรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง5)

(ค) บทโทรทัศน์

ลักษณะของบทละครโทรทัศน์ในสมัยแรก จะเป็นบทที่ละเอียด มีโครงเรื่อง และบทเจรจาของตัวละครต่าง ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากละครโทรทัศน์ในยุคแรกเป็นละครที่ไม่มีการบันทึกเทปออกอากาศสด จึงต้องส่งบทละครให้ เจ้าหน้าที่เซ็นเซอร์ตรวจสอบพิจารณาบทก่อนที่จะผลิต ว่ามีสิ่งที่ไม่เหมาะสม ผิดต่อประเพณีอันดีงามหรือไม่ มีมีสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร เจ้าหน้าที่ก็จะแจ้งให้ผู้จัดละครทราบ และดำเนินการแก้ไขต่อไป

"...เรื่องตรวจบทนี้มีอยู่ครั้งหนึ่ง เขากำลังซ้อมละครกันอยู่ สูงสหัส บุญหลงตัวตลกคนหนึ่งนี่ต้องเล่นเป็นพระ แกก็เอาผ้าเหลืองมาห่ม เจ้าหน้าที่เซ็นเซอร์เขาก็มาดูซ้อม พอเขาเห็นแต่เป็นพระเท่านั้นละ เขาสั่งให้ถอดเลย บอกว่าจะทำละครแล้วเอาคนมาแสดงเป็นพระห่มเหลืองมาทำเป็นเทศน์อะไรอย่างนี้ไม่ได้ สูงสหัสแกก็บอกว่า ก็ที่วิมันเป็นชาวดำ คนดูเขาไม่เห็นเป็นสีเหลืองหรอก แต่เจ้าหน้าที่เขาบอกว่า ตอนนี่เขาเห็นเป็นสีเหลือง ต้องถอด สูงสหัสแกก็ต้องถอด แล้วเอาผ้าขาวห่มแทน..." (สัมภาษณ์ พล.ต. ถาวร ช่วยประสิทธิ์, 8 กุมภาพันธ์ 2541)

จะสังเกตได้ว่า การตรวจสอบรายการโทรทัศน์ในสมัยก่อนนั้น ค่อนข้างจะเข้มงวด แต่ในปัจจุบันนั้นเปลี่ยนไป นักแสดงสามารถแสดงได้ยืดหยุ่นมากขึ้น

ส่วนบทของ ล้อต๊อก นั้นเป็นบทตลกจึงไม่มีการใส่บทเจรจาไว้ในบทละคร ผู้จัดจะต้องมาเล่าเรื่องให้ฟังว่าเรื่องราวดำเนินไปอย่างไร ล้อต๊อก มีหน้าที่อะไร ต้องพูดเรื่องอะไรบ้าง ส่วนคำพูดว่าจะต้องพูดอะไรบ้างนั้น เป็นเรื่องของ ล้อต๊อก ที่จะไปคิดเอาเอง ด้วยเหตุนี้การแสดงของ ล้อต๊อก จึงถูกจับตาเป็นพิเศษ เนื่องจากว่าผู้จัดก็กลัวจะหลุดสิ่งที่ไม่สมควรออกมา ซึ่งจนแล้วจนรอด ล้อต๊อก ก็หลุดออกมาจนได้

ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้มีผู้ที่สนิทสนมกับ ล้อต๊อก ได้เล่าให้ฟังถึงเรื่องดังกล่าวว่า

“...ล้อต๊อก สามารถพูดคำว่า “ไอ้สัตว์ ไอ้หน้า” เนี่ยออกโทรทัศน์ได้ คนอื่นพูดไม่ได้ แต่ล้อต๊อกพูดได้ ตอนนั้นผู้การถาวร ช่วยประสิทธิ์ เป็นหัวหน้าฝ่ายรายการอยู่ยกให้ล้อต๊อกคนเดียว คนอื่นพูดไม่ได้ ล้อต๊อกดำที่ไร ฮาทุกที เขาไม่ได้ดำพำเพรื่อ มันได้จังหวะพอดี...”

(สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 7 กุมภาพันธ์ 2541)

“...อย่างคุณล้อต๊อกอาจจะเป็นคนตกคนเดียวที่สามารถดำ “ไอ้สัตว์” ออก TV ได้ ไม่นอนแบน เพราะสังคมยอมรับ และรักเขา คนมองเป็นเรื่องขำไม่ได้มองว่าหยาบคาย นอกจากล้อต๊อกแล้วคงไม่มีใครพูดอย่างนี้ได้...” (สัมภาษณ์ ดำรง พุฒตาล, 6 กุมภาพันธ์ 2541)

จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ที่สนิทสนมกับ ล้อต๊อก ทั้ง 2 ท่านนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ว่า คำหยาบประเภท “ไอ้สัตว์” เป็นคำพูดที่ดูรุนแรงในความรู้สึกของคนปกติทั่วไป และไม่สามารถจะถูกนำออกอากาศทางโทรทัศน์ได้อย่างแน่นอน แต่ถ้าคำนี้หลุดออกมาจากปาก “ล้อต๊อก” ที่เป็นนักแสดงตลกที่คนชื่นชอบ ความรุนแรงดูเหมือนจะมลายหายไปแทบจะทันที คนที่ถูก ล้อต๊อก ดำโดยที่ไม่รู้เนื้อรู้ตัวมาก่อนในโทรทัศน์ ก็คงมิได้นึกโกรธ ล้อต๊อก อาจจะหัวเราะผลมไปด้วยเลย ล้อต๊อก จึงเป็นนักแสดงตลกเพียงคนเดียวที่สามารถฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับบางอย่างที่เข้มงวดในสมัยนั้นได้

(ง) ทักษะของล้อต๊อก

ผลจากการสัมภาษณ์ตัว ล้อต๊อก พบว่า ล้อต๊อกไม่ชอบที่จะแสดงละครโทรทัศน์มากนัก เนื่องจากว่าตนเองถูกจำกัดด้วยบทละคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักแสดงละครโทรทัศน์ในยุคแรกจะไม่มีบทท่อนบท แต่จะมีคนคอยบอกบทอยู่ข้าง ๆ ว่านักแสดงตัวนั้นๆ จะต้องพูดอะไรบ้าง (คล้ายกับภาพยนตร์ ที่ทำให้นักแสดงพูดตามบทอย่างมาก) ในขณะที่ละครโทรทัศน์สมัยใหม่ จะต้องมีการท่อนบทมาล่วงหน้า ซึ่งการท่อนบทนั้นแม้จะเป็นสิ่งที่ล้อต๊อกไม่คุ้นเคย แต่เมื่อเทียบกับมีคนบอกบทอยู่ข้าง ๆ เช่นสมัยเก่า ๆ แล้ว นักแสดงยังมีโอกาส “เล่นนอกบท” ได้มากกว่า มีอิสระในการแสดงมากกว่า อาจจะเป็นผลทำให้ ล้อต๊อก ก็ตอบรับละครโทรทัศน์สมัยใหม่เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2533 โดยรับบท “หลวงตา” ในละครโทรทัศน์เรื่อง “โชน” ของ บริษัทยูม่า 1992 สาเหตุที่ ล้อต๊อก รับเล่นละครเรื่องนี้ทั้งๆ ที่ ล้อต๊อก ไม่เคยรับเล่นละครโทรทัศน์แบบใหม่มาก่อนเลย ก็เนื่องมาจาก บทหลวงตา ในละคร เป็นบทที่ ล้อต๊อก คุ้นเคยดี เนื่องจากเคยแสดงเป็นหลวงตามา

แล้วในภาพยนตร์ และบทหลวงตาในละครเรื่องนี้ก็ไม่ได้แตกต่างไปจากบทหลวงตาในภาพยนตร์เลย ซึ่งล้อต๊อก ก็แสดงเหมือนกับที่แสดงในภาพยนตร์ มีเพียงแต่คำพูดเท่านั้นที่เปลี่ยนไป สืบเนื่องจากการที่ ล้อต๊อก ไม่ชอบที่จะให้ตนเองถูกจำกัดบทบาทในการแสดง ละครเวที , ละครโทรทัศน์ , ภาพยนตร์ ดังนั้นในการแสดงทุกประเภทที่ ล้อต๊อก แสดง ล้อต๊อก จะอ่านโครงเรื่องหรือให้ผู้กำกับการแสดงเล่าให้ฟังว่าเรื่องราวที่จะเล่นเป็นอย่างไร แล้ว ล้อต๊อก จะไปคิดคำพูดของตัวเองละครตัวนั้น โดยอาศัยปฏิภาณของตนเองเสมอ

5.2 รายการซูศรี โชว์

(ก) ประวัติความเป็นมา

รายการตลกสั้นทางโทรทัศน์ "ซูศรี โชว์ " เกิดขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2505 จากความคิดของ คุณวิม อธิกุล ซึ่งทำงานอยู่ที่โรงงานยาสูบ และสนิทสนมกับซูศรี คุณวิมได้รับอาสาตัดแปลงบทภาพยนตร์ให้เป็น แบบบทละครสั้น เพื่อให้ซูศรีจัดเป็นละครตลกสั้นในตอนเย็น เสนอควบคู่ไปกับรายการเด็กซึ่งอยู่ในเวลาใกล้ ๆ กัน ซึ่งคุณวิมคงมีเจตนาให้เด็ก ๆ ดูเล่นเบาสมอง

(ข) ผู้แสดง ประกอบด้วย

ซูศรี , ล้อต๊อก , ลมพงษ์ , พูลสวัสดิ์ , ก๊กเฮง , ดอกดิน , ท่วม ทรวง

(ค) ลักษณะการแสดง

เป็นรายการตลกสั้น ๆ ออกอากาศในตอนเย็น โดยสมมุติเป็นเหตุการณ์เบาสมองสั้น ๆ ในเวลา 30 นาที เช่น ล้อต๊อก กับซูศรี แสดงเป็นคู่รักกัน แล้วล้อต๊อก ก็จะไปจีบผู้หญิงคนอื่น เป็นการแสดงการจีบผู้หญิงของ ล้อต๊อก (ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่มีชื่อเสียงเลื่องลือ) แล้วก็จะมีการใส่มุขต่าง ๆ ของตัวละคร เพื่อความสนุกสนาน หรืออาจจะมีการหักมุมในตอนจบก็ได้

"...ซูศรีนี่เล่นกับล้อต๊อกก่อน เล่นคู่กัน เล่นกันเดือนละครึ่ง การแสดงของเขาก็จะเป็นการนัดกันนะว่าแกกับฉันเป็นคู่รักกัน ล้อต๊อกเขาจะมีวิธีการจีบผู้หญิง ก็จะมีการหักมุมจบภายในครึ่งชั่วโมง ออกตอนเย็น ประมาณ 6 โมงเย็น..." (สัมภาษณ์ พล.ต.ถาวร ช่วยประสิทธิ์, อดีตหัวหน้าฝ่ายรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง5, 8 กุมภาพันธ์ 2541)

(ง) บทโทรทัศน์

รายการซูรี่ โชว์ ก็เหมือนกับรายการตกลงทั่วไป คือไม่มีการเขียนบทละเอียดเป็นบทเจรจาเหมือนกับละครโทรทัศน์ทั่วไป ลักษณะบทของซูรี่ โชว์ เป็นโครงเรื่องคร่าว ๆ ว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ดำเนินไปมาอย่างไร และจะจบอย่างไร

5.3 รายการขายหัวเราะ

(ก) ประวัติความเป็นมา

รายการขายหัวเราะ เป็นรายการตลกสั้น ที่สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 เริ่มออกอากาศในปี พ.ศ. 2514 โดย พ.อ.ชายชาญ เทียนประภาส อดีตผู้อำนวยการสถานีเป็นผู้ที่ริเริ่มผลิตรายการขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นรายการเบา ๆ ตลก ๆ เพื่อส่งให้คนดูนอนหลับด้วยความสบายใจ ทางสถานีจึงเชิญ ล้อต๊อก นักแสดงตลกชื่อดังเข้าไปเจรจาในรายละเอียดของรายการ และมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลการผลิตรายการทั้งหมด

(ข) โครงสร้างของรายการ

รายการขายหัวเราะออกอากาศ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุก ๆ วันอังคาร เวลาประมาณ 21.30น ถึง 22.30น. เป็นเวลา 30 นาที โดยที่โครงเรื่องจะเป็นละครสั้น ๆ จบในตอน สมมุติเหตุการณ์อยู่ภายในหมู่บ้านในต่างจังหวัด มีตัวละครประจำ บางครั้งก็อาจจะมีดารารับเชิญพิเศษ รายการขายหัวเราะจะเป็นรายการที่บันทึกเทปไว้ออกอากาศ โดยจะบันทึกเทปไว้ครั้งละประมาณ 4-5 ตอน แล้วทยอยออกอากาศไป

(ค) กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปและกลุ่มเกษตรกร

(ง) ผู้แสดง

ผู้แสดงเกือบทั้งหมดในรายการชายหัวเราะ เป็นสมัครพรรคพวกของ ล้อต๊อก ในคณะตลก บวมทั้งสิ้น ประกอบไปด้วย ล้อต๊อก , สมพงษ์ พงษ์มิตร , ฐศรี มีสมมนต์ , ชวัลย์ สุวรรณะ , ประสาน บัณฑิตเวณ , ยืนยง จมูกแดง , ก๊กเฮง , ทองแถม ซึ่งเป็นนักแสดงประจำในรายการ

(จ) วิธีการนำเสนอ

เรื่องราวส่วนใหญ่ของรายการชายหัวเราะจะเป็นละครสั้น จบในตอน มีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง ปมปัญหา จุดคลี่คลายหรืออาจจะเป็นจุดหักมุมของเรื่อง อันเป็นขั้นตอนเหมือนกับ ละครทั่วไป โดยจะสมมุติเหตุการณ์เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน แล้วเรื่องราวก็จะวนเวียนอยู่ในหมู่บ้าน ที่ผู้แสดงอาศัยอยู่

"...เป็นละครสั้น ๆ จะมีตัวละครประจำ เนื้อเรื่องก็จะเป็นเรื่องราวภายในหมู่บ้าน ซึ่งอาจจะไปเจอโจร เจอผู้หญิงสวย คนโกง แกก๊วนอยู่ในนี้ เป็นละครจบในตอน ออกอากาศอาทิตย์ละครึ่ง เวลาประมาณ 3 ทุ่มกว่า..." (สัมภาษณ์ คุณธรรมรัตน์ นาคสุริยะ, 13 มกราคม 2541)

(ฉ) บทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์ของรายการชายหัวเราะจะเป็นเพียงโครงเรื่องที่จะแสดงเท่านั้น เนื้อเรื่องส่วนใหญ่จะมาจากแนวความคิดของ ล้อต๊อก ซึ่งจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้สมาชิกในคณะ ฟัง และคุณทองแถม เขียวแสงใสก็จะเป็นผู้เขียนโครงเรื่องอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับกำหนดตัวผู้แสดง ว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครตัวไหน มีบทบาทอย่างไร จุดเริ่มต้นของเรื่องเริ่มอย่างไร ดำเนินเรื่องอย่างไร และจะจบลงเมื่อไร เป็นการนัดแนะกันเท่านั้น ส่วนรายละเอียดของบทเจรจา ก็เป็นหน้าที่ของไหวพริบปฏิภาณของนักแสดงแต่ละคนที่จะไปคิดกันมา

นอกจากเรื่องราวจะมาจาก ล้อต๊อก แล้ว ในบางครั้งชาวคณะไปพบเห็นอะไรมา ก็จะมาเล่าสู่กันฟัง และสามารถนำมาทำเป็นละครได้เช่นกัน ด้วยเหตุที่เรื่องราวผูกติดอยู่กับหมู่บ้าน ซึ่งแฝงความเป็นชนบทเอาไว้ เพราะฉะนั้น ล้อต๊อก ก็จะไม่เสริมเรื่องราวทางการเกษตรเข้าไปในรายการด้วยเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนคนดูที่เป็นชาวสวนชาวไร่

(ข) องค์ประกอบอื่น ๆ

รายการขายหัวเราะก็เหมือนกับรายการละครสั้นทั่วไป คือ มีฉากและวัสดุประกอบฉากที่ต้องการความสมจริงตามท้องเรื่อง ส่วนใหญ่ก็จะสร้างเป็นบ้านแบบชนบท มีกองฟาง ส่วนเครื่องแต่งกายก็จะเป็นเครื่องแต่งกายที่สอดคล้องตามท้องเรื่อง และเหล่านักแสดงก็จะจัดหากันมาเอง มีการวางแผนเสียงเพลงประกอบเพื่อสร้างเสริมบรรยากาศและอารมณ์ให้กับเนื้อเรื่อง

รายการขายหัวเราะเป็นรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศนานที่สุดของ สถานีโทรทัศน์สีของ ททบ.ช่อง 7 รายการหนึ่ง คือตั้งแต่ พ.ศ.2513 - พ.ศ.2521 รวมระยะเวลาทั้งหมด 9 ปี

บทบาทของ ล้อต๊อก ในรายการขายหัวเราะ

1. บทบาทในฐานะที่เป็นหัวหน้าคณะ

ล้อต๊อก ได้รับความกรุณาจากอดีตผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 พ.อ.ชายชาญ เทียนประภาศ ผู้ซึ่งมีความสนิทสนมกับ ล้อต๊อก มาก ได้ให้เวลาในการทำรายการโทรทัศน์ 30 นาที เพื่อทำรายการตลกอย่างที ล้อต๊อก ถนัด ล้อต๊อก ได้ไปปรึกษาเพื่อน ๆ ในวงการตลกหลายคน เช่น ชูศรี , ก๊กเฮง , ทองแถม เป็นต้น ที่เคยแสดงเป็นตัวประกอบละครร่วมกันที 5 เพื่อน ๆ ก็ตกลงร่วมมือที่จะผลิตรายการใหม่ด้วยกัน ล้อต๊อก จึงไปรวบรวมพรรคพวกคนอื่น ๆ มาเสริมทีม และตั้งชื่อคณะว่า "คณะต๊อกนวม" โดยมี ล้อต๊อก เป็นหัวหน้าคณะ แล้วจึงพากันข้ามวิกรมมาแสดงให้กับ สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ในรายการขายหัวเราะ

บทบาทหน้าที่ของ ล้อต๊อก ในฐานะเป็นหัวหน้าคณะก็คือ คิดหาโครงเรื่อง เมื่อได้โครงเรื่องแล้ว ก็มีการนัดแนะชาวคณะมาซักซ้อมความเข้าใจ ซึ่งโดยมากก็จะเป็นเวลา ก่อนที่จะบันทึกเทป หลังจากแสดงเสร็จแล้ว ล้อต๊อก จะเป็นคนจ่ายค่าตัวเพื่อน ๆ ในคณะอย่างยุติธรรม รายได้ของการบันทึกเทปรายการขายหัวเราะจะได้ประมาณ 8,000 บาทต่อคณะต่อตอน เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ก็จะแบ่งค่าตัวกันไป โดยที่ ล้อต๊อก เป็นหัวหน้าคณะก็จะได้มากกว่าคนอื่น เล็กน้อยซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันอยู่แล้ว

2. บทบาทในการเป็นนักแสดงและกำกับการแสดง

นอกจาก ล้อต๊อก จะเป็นหัวหน้าคณะที่จะต้องมีหน้าที่ในการจัดการเรื่องต่าง ๆ แล้ว ล้อต๊อก ยังจะต้องรับหน้าที่ในการแสดงอีกด้วย มุขและท่าทางที่ ล้อต๊อก ใช้ในรายการขายหัวเราะ ก็ยังเป็นมุขที่ยังขายได้อยู่เสมอ ปล่อยมุขออกไปเมื่อไหร่ คนดูก็ฮาทุกครั้ง

“...คือล้อต๊อกนี่เขาเป็นคนตลกคำพูดนะ หน้าตาเขาก็ตลกอยู่แล้ว พูดจาสองสามคำ คนก็หัวเราะแล้ว แล้วเขาก็หามุขใหม่ ๆ มาแสดงเสมอแล้วก็คอยบอกชาวคณะให้เล่นอย่างนั้นซิ พูดอย่างนี้ซิ...” (สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 10 มกราคม 2541)

ส่วนบทบาทในเรื่องของการกำกับการแสดงนั้น ล้อต๊อก ก็จะเป็นคนคิดโครงเรื่องที่จะแสดง โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองที่ผ่านมา ประกอบกับอาศัยมุมมองของตลกที่มองไม่เหมือนใครมาผูกเป็นเรื่องขึ้น

“...คือรายการขายหัวเราะนี้ผมก็ไม่ได้กำกับอะไรมากมาย เพียงแต่บอกเล่าเรื่องราวว่าเป็นมายังไง แล้วเขาก็เล่นกันได้แล้ว...” (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 16 มกราคม 2541)

3. บทบาทการให้ความรู้แก่สังคม

เหตุการณ์ในรายการขายหัวเราะ จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน สร้างฉากให้เหมือนกับอยู่ในชนบท โดยมี ล้อต๊อก เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นกำนัน และตัวละครอื่นก็เป็นลูกบ้านไป และตัวละครในเรื่องก็มักประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตรงนี้อาจสืบเนื่องมาจาก สมัยเด็ก ล้อต๊อก ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับเรือกสวนไร่นาในย่านฝั่งธนบุรี ทำให้มีชีวิตคุ้นเคยกับวิถีชาวบ้าน ที่เป็นชาวสวนชาวไร่ ผ่านประสบการณ์ในการทำสวนมาหลายสิบปี ถ้า ล้อต๊อก เอาเรื่องชนบทมาผูกเป็นเรื่อง ล้อต๊อก ก็จะมีวัตถุดิบการผลิตละครได้อีกยาวนาน เนื่องจากตนเองนั้นคุ้นเคยดี

และสืบเนื่องจากการที่ ล้อต๊อก ทำละครตลกที่มีโครงเรื่องเป็นชนบท ล้อต๊อก จึงสามารถแทรกเรื่องราวความรู้ที่เกี่ยวกับการเกษตรที่ตนเองมีความรู้อยู่ สอดแทรกเข้าไปในละคร ทำให้รายการขายหัวเราะมิใช่เป็นเพียงรายการละครตลกธรรมดาที่ดูไร้สาระ แต่กลับเป็นรายการตลกที่สอดแทรกสาระความรู้ให้กับคนดูด้วย

"...คือผมก็เคยเป็นชาวสวนนะครับ พอมาทำรายการขายหัวเราะ เนื้อเรื่องมันก็เป็น
ชนบท ๆ ไร่เรามันก็พอมีความรู้เรื่องการเกษตรอยู่บ้าง เวลาผมไปถ่ายหนังต่างจังหวัดเจอใครนม
ก็ตามเขาว่าได้นี่ปลูกยังไง ทำยังไง รัฐมนตรีเกษตรนี่ผมก็เคยถามนะ แล้วผมก็เอามาใส่ในละคร
คนชอบมาก..." (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์ล้ำรวย, 16 มกราคม 2541)

นอกจากนี้ในบางครั้งที่บ้านเมืองเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น อย่างเช่นเวลาเลือกตั้ง
ล้อต๊อก ก็ไม่ดังเลที่จะหยิบเหตุการณ์นั้นไปนำเสนอในมุขที่ตลกขบขัน ในเชิงล้อเลียนและสั่งสอน
ได้

"...คล้ายกับว่ามีกาเลือกผู้แทน เขาก็แสดงเรื่องเลือกผู้แทน เนื้อเรื่องก็อยู่ตามบ้านนอก
ล้อต๊อกเขาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านก็บอกว่าผู้ใหญ่บ้านคนนี้ไม่ดีต่าง ๆ นานา ทีนี้ผู้ใหญ่เขาก็ขึ้น
มาบอกว่า ถ้าเห็นว่ามีดี คุณกาจะบาทผมทิ้งไปเลย ให้คล้าย ๆ ว่าคนบ้านนอกเนี่ยไง ก็เป็นการ
ล้อเล่นอะไรอย่างนั้น..." (สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 7 กุมภาพันธ์ 2541)

ในสมัยก่อนประชาชนในแถบชนบทยังไม่ได้รับการศึกษามากนัก ประกอบกับไม่มีความรู้
ในเรื่องการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย ซึ่งชาวบ้านก็อาจจะตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหา
ผลประโยชน์จากการเลือกตั้งได้ เมื่อมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรขึ้นในบ้านเมือง ล้อต๊อก จึงหยิบ
ยกเอาเหตุการณ์ดังกล่าวมาเป็นอุทาหรณ์ สอนใจ ในรูปแบบของละครตลก เพื่อไม่ให้ชาวบ้านต้อง
ตกเป็นเครื่องมือของพวกนายทุนที่จะสมัคร ส.ส.

บางครั้งก็สอดแทรกความรู้ในเรื่องของพิษภัยจากการพนัน โดยสมมุติให้ตัวละครในเรื่อง
ติดการพนัน จนถูกตำรวจจับ ซึ่งทำให้เห็นว่าการพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดี โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ
อย่าง เด็ก ๆ ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว

"...อย่างเรื่องเด็กนักเรียนหนีโรงเรียนไปเล่นการพนันอะไรอย่างนี้ ทีนี้พ่อเด็กคนนี้ก็
นักพนันด้วยเหมือนกัน ส่งเสริมลูกชายให้เล่น เรื่องนี้เกือบไม่ได้ออก ดีแต่ว่าตอนจบเอาตำรวจมา
จับนักการพนัน ทำให้คนดูรู้ว่าเล่นการพนันนี่ไม่ดี ผิดกฎหมาย อะไรอย่างนี้..."
(สัมภาษณ์ ก๊กเฮง, 7 กุมภาพันธ์ 2541)

รายการขายหัวเราะเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากประชาชนมาก และทำให้ ล้อต๊อก
มีชื่อเสียงโด่งดังมากขึ้น จากเดิมนั้นภาพยนตร์ของ ล้อต๊อก เป็นภาพยนตร์ตลกและมักจะถูก

เลือกไปขายหนังสือกลางแปลงในต่างจังหวัดอยู่เสมอ รวมถึงภาพยนตร์ที่รกรขายนำไปขายเพื่อเรียกคนด้วย ล้วนแล้วแต่มี ล้อต๊อก แสดงอยู่ด้วยทั้งสิ้น

"...ผมแสดงภาพยนตร์เป็นร้อย ๆ เรื่อง ภาพยนตร์สามารถไปขายในภทในป่าได้ งานเผาศพ งานแต่งงาน หนังสือกลางแปลง หนังสือขายยา มีผมแสดงทั้งนั้น ทำให้คนรู้จักผมมาก และยังมาแสดงในช่อง 7 อีก คนยิ่งชอบมาก..." (สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 26 ธันวาคม 2540)

ในบางพื้นที่ ๆ ล้อต๊อก เข้าไปจะได้รับการต้อนรับจากประชาชนมากเป็นพิเศษ อาจจะมีมากกว่าดาราชื่อดังบางคนก็เป็นได้ เนื่องจากบทบาทที่ ล้อต๊อก ได้รับ ทั้งในภาพยนตร์และละคร ตลอดจนทางโทรทัศน์ ล้อต๊อก มักจะได้รับเป็นบทตลก บทคนธรรมดาติดดิน เป็นชาวบ้าน ไม่ได้บท รวยสันฟ้า หรือ สูงศักดิ์ อย่างบทพระเอก เพราะฉะนั้นชาวบ้านจึงมีความรู้สึกที่ ล้อต๊อก นั้นเป็นพวกเดียวกัน เป็นชาวบ้านธรรมดาเหมือนกัน ผิดกับ พระเอกหรือนางเอก ซึ่งจะได้รับบทเป็นคน รวยสูงศักดิ์ เมื่อชาวบ้านเจอตัวจริง จึงมีความประหม่าในการที่จะพูดคุยด้วย ไม่มีความขุ่นเคຍ เหมือนกับที่พูดคุยกับ ล้อต๊อก ซึ่งจะมีความ "ใกล้ชิด" มากกว่า และตรงนี้ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ ล้อต๊อก สามารถยืนหยัดให้ความบันเทิงแก่ประชาชนมาได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยได้รับการต้อนรับอยู่เสมอ

"...เวลา ล้อต๊อกเขาไปถ่ายหนังต่างจังหวัดนะ ชาวบ้านนี่ทักกันเกรียวกราว เด็ก ๆ นี่เดินตามเป็นพรวน ชาวบ้านเขารักพี่หวงมาก พระเอกบางคนยังไม่ได้รับความนิยมมากเท่าพี่หวงนะ โดยเฉพาะในต่างจังหวัดนี่..." (สัมภาษณ์ รังสี ทัศนพยัคฆ์, 25 มกราคม 2541)

5.4 รายการนาที่ทอง

ประวัติความเป็นมา

รายการนาที่ทองเป็นรายการวาไรตี้ที่เกิดขึ้นมาในช่วงระยะแรกของการเปิดสถานีโทรทัศน์ สี กองทัพบกช่อง 7 ถือกำเนิดขึ้นประมาณปีพ.ศ.2514 โดยที่ฝ่ายผลิตรายการของสถานีคิดว่า น่าจะทำรายการวาไรตี้ โชว์ขึ้นมาสัก 1 รายการออกอากาศในตอนกลางวันของวันอาทิตย์ เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมที่หยุดพักผ่อนอยู่ที่บ้าน

(ก) โครงสร้างรายการ

รายการนาทิตอง ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลาประมาณ 12.30น. ถึง 14.00น. มีลักษณะเป็นรายการวาไรตี้ มีหลายรสชาติในหนึ่งรายการ จะเปิดรายการไตเติ้ลรายการ หลังจากจบไตเติ้ลรายการแล้ว พิธีกรก็จะออกมา โดยมีคุณธรรมรัตน์ นาคสุริยะเป็นพิธีกร และคุณคันสนีย์ นาคพงษ์ เป็นผู้ช่วยพิธีกร จะมีการแนะนำวงดนตรีและบอกรายละเอียดของรายการว่า วันนี้จะมีอะไรน่าสนใจบ้าง และมีการพูดโต้ตอบกันระหว่างพิธีกรในเรื่องของสาระความรู้ต่าง ๆ ต่อจากนั้นก็ตัดเข้าโฆษณา หลังจากเข้าสู่รายการในช่วงที่ 2 ก็จะเป็นการเล่นเกมส์ในช่วงแรก เป็นการแข่งขันระหว่างคนทางบ้านกับดารารับเชิญ โดยทางรายการจะให้ความสำคัญกับผู้เข้าแข่งขันจากทางบ้านมากกว่าตัวดารารับเชิญ เพราะถือว่าดาราดำค่าจ้างแล้ว เพราะฉะนั้นความสำคัญจึงไปตกอยู่กับผู้เข้าแข่งขันทางบ้าน เมื่อจบเกมส์ในช่วงแรก ก็ตัดเข้าโฆษณากลับมาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเข้าสู่รายการในช่วงที่ 3 ก็จะเป็นการร้องเพลงและการแสดงโชว์ต่าง ๆ ตัดเข้าโฆษณา กลับมาสู่รายการในช่วงที่ 4 ก็จะเป็นการแข่งขันเกมส์ในช่วงที่ 2 หลังจากจบเกมส์ในช่วงที่ 2 และก็จะเข้าโฆษณาและกลับเข้ามาสู่รายการในช่วงโชว์ตลกคณะต๊อดกนูม หลังจากนั้นก็จะเล่นเกมส์ในช่วงสุดท้ายคือการปาเป้า แล้วก็ปิดรายการ

รายการนาทิตองมีการปรับปรุงมาโดยตลอด โดยยังคงโครงสร้างของรายการเหมือนเดิม แต่เพิ่มเนื้อหาสาระเข้าไปให้เข้มข้นมากขึ้น มีการเปลี่ยนแนวเพลงจากเดิมเป็นเพลงลีลาศก็มาเป็นเพลงไทยสากลและเพลงลูกทุ่งตามลำดับ และยังได้สร้างสีสันของรายการด้วยการเชิญ ล้อต๊อก ตลกชื่อดังในสมัยนั้นมาเป็นผู้ช่วยพิธีกรเสริมทีมอีกคนหนึ่ง ซึ่งถือว่า ล้อต๊อก เป็นผู้ช่วยพิธีกรตลกคนแรกของประเทศไทย และเป็นแบบฉบับให้ผู้ช่วยพิธีกรตลกคนอื่น ๆ เจริญรอยตาม

(ข) กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนทั่วไป

(ค) บทบาทของ ล้อต๊อก ในรายการนาทิตอง

ล้อต๊อกมีหลายบทบาทในรายการ บทบาทแรกคือเป็นนักแสดง ซึ่งการแสดงโชว์ในช่วงสุดท้ายของรายการนาทิตองซึ่งจะมีเวลาประมาณ 15 นาที เป็นการโชว์ตลก โดยมีตลกคณะต๊อดกนูมหรือบางคนเรียกว่า “คณะชายหัวเราะ” (เนื่องจากว่าคณะต๊อดกนูม ทำรายการละครตลกสั้นคือรายการชายหัวเราะ อยู่ในช่อง 7 และรายการทั้งสอง ก็ถือกำเนิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันคือประมาณปีพ.ศ. 2513-2514) ลักษณะการแสดงก็จะคล้ายการแสดงตลกหน้าม่านทั่วไป คือ จะ

เล่นในลักษณะละครย่อยเป็นส่วนใหญ่ หรือที่เรียกกันว่า “เล่นเป็นชุด” ซึ่งประกอบไปด้วย ละครชาตรี, ละครลิเก, ละครโขน แต่เนื่องจากละครชุดที่เล่นกันอยู่ตามงานวัดหรือหน้าม่าน เป็นละครที่มีความยาวมาก หากทว่าเมื่อเข้ามาเล่นในโทรทัศน์ที่เป็นรายการสดอย่างรายการนาทิตองซึ่งมีเวลาจำกัด จึงต้องมีการปรับบท และเนื้อหาให้สั้นลง เพื่อให้เหมาะสมแก่เวลาที่มี บางครั้งก็เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาใหม่ โดยยึดเอาเหตุการณ์ในปัจจุบันมาดัดแปลงให้ตลกขบขันเช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด หรือ การรณรงค์เลิกสูบบุหรี่ เป็นต้น แล้วเล่นกันเป็นชุดสากล (ชุดที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าเหมือนกับคนปกติทั่วไป)

นอกเหนือจากบทบาทเป็น นักแสดงตลกในรายการนาทิตองแล้ว ล้อต๊อก ยังมีอีก 1 บทบาทนั่นก็คือ

บทบาทในการเป็นผู้ช่วยพิธีกร : หลังจากที่รายการนาทิตองออกอากาศไปได้ประมาณ 6-7 ปี ประมาณ ปี พ.ศ.2521 ได้มีการปรับปรุงรายการครั้งใหญ่ขึ้น โดยในด้านพิธีกร ก็ได้นำเอา ล้อต๊อก ซึ่งเป็นนักแสดงตลกมาเสริมทีมพิธีกร เพื่อที่จะได้มีลูกตลกขบขัน เสริมอรรถรสของรายการ

“...ตอนนั้นก็ในช่วงหลังของนาทิตองแล้ว อยากจะให้รายการสนุกขึ้น ในช่วงเล่นเกมส์อะไรต่าง ๆ เป็นการเริ่มแรกของการเอาตลกมาเป็น ผู้ช่วยพิธีกร ป้าเป็นคนแรก เพราะตลกเขาจะช่วยเสริมให้รายการครึกครื้นขึ้น แต่ในช่วงที่เป็นงานเป็นการ ตลกเขาก็จะไม่เข้ามายุ่ง การมีพิธีกรตลกทำให้รายการสนุกมากขึ้น...” (สัมภาษณ์ ธรรมรัตน์ นาคสุริยะ, 13 มกราคม 2541)

ล้อต๊อก จะทำหน้าที่เสริมคำพูดของพิธีกรหลักคือ คุณธรรมรัตน์ นาคสุริยะ กับคุณศันสนีย์ นาคพงษ์ ในด้านต่าง ๆ เช่น การพูดเรื่องยาเสพติด ล้อต๊อก ก็มีหน้าที่ช่วยเสริมในเรื่องของพิษภัยต่าง ๆ ยกตัวอย่างตลก ๆ ประกอบ หรือ ในเรื่องของต่อต้านคอมมิวนิสต์ ล้อต๊อก ก็จะช่วยเสริมในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

ในเรื่องของบทโทรทัศน์ของรายการนาทิตองนั้น จะมีบทโทรทัศน์โดยละเอียดทุกช่วงรายการรวมไปถึงบทของพิธีกรทั้ง 2 คนด้วย ยกเว้นบทของ ล้อต๊อก ซึ่งไม่มี ในส่วนของ ล้อต๊อกนั้น พิธีกรคือคุณธรรมรัตน์ นาคสุริยะ จะบอก ล้อต๊อก อย่างคร่าว ๆ ว่าวันนี้จะพูดเรื่องอะไรบ้าง และ ล้อต๊อก จะคอยเสริมเอง โดยอาศัยไหวพริบปฏิภาณของตน

รายการนาฬิกาของออกอากาศทั้งหมดเป็นเวลา 13 ปี โดยประมาณ ตั้งแต่ พ.ศ.2514 จนถึง พ.ศ.2527 จึงได้หยุดออกอากาศไป (แต่ ล้อต๊อก ได้ออกจากรายการ ไปทำไร่เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2523) ซึ่งที่ผ่านมา ล้อต๊อก ก็ได้แสดงบทบาทและความสามารถอันหลายหลากไว้ที่รายการนาฬิกาของ ซึ่งถือว่าเป็นรายการประจำรายการสุดท้ายที่ ล้อต๊อก ได้ร่วมงานกับ สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง7

5.5 รายการก่อนบ่ายคลายเครียด

(ก) ที่มาของรายการ

รายการก่อนบ่ายคลายเครียดผลิตโดย บริษัทคอมมิดี โลก จำกัด เริ่มออกอากาศในปีพ.ศ. 2540 โดยออกอากาศทุกวันจันทร์ ถึง ศุกร์ เวลา 12.20น. - 12.50น. เป็นรายการตลกตอนกลางวันที่มีเนื้อหาสบาย ๆ สนุกสนาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นการคลายเครียดด้วยการดูรายการตลกและเป็นการย่อยอาหารด้วยการดูตลกสั้น ๆ หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ภายใต้การดูแลของ บำเรอ ผ่องอินทรีย์ (ไนต เชิญยิ้ม) และ รัชญา โพธิ์จิตร (เบ็ต เชิญยิ้ม)

รายการก่อนบ่ายคลายเครียดประกอบด้วยตลกจากทั่วฟ้าเมืองไทย มาร่วมช่วยกันแสดง และที่สำคัญก็คือผู้ผลิตต้องการที่จะสร้างเสียงหัวเราะให้กับประชาชน และต้องการยกระดับตลกให้ดูดีขึ้นในสายตาของประชาชนด้วย เนื่องจากว่าภาพลักษณ์ของตลกยังดูไม่ดีนักในสายตาของประชาชน เพราะคนทั่วไปคิดว่าตลกเล่นกันอย่างหยาบโจน แต่เมื่อทางผู้ผลิตได้นำตลกมาเล่นผ่านสื่อโทรทัศน์และตัดสิ่งหยาบโจนออกไป ก็สามารถทำให้ผู้ชมหัวเราะได้ และยังเป็นช่องทางให้ตลกเล็ก ๆ ให้มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของผู้ชมมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการเสริมรายได้จากคาเฟ่อีกทางหนึ่งด้วย

(ข) โครงสร้างรายการ

รายการก่อนบ่ายคลายออกอากาศ วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 12.20น. - 12.50น. โดยประมาณ มีความยาวประมาณ 30 นาที (รวมโฆษณา) โดยเรื่องราวของตลกจะดำเนินอยู่ประมาณ 20 นาทีของเวลาออกอากาศ เริ่มต้นด้วยไตเติ้ลของรายการประมาณ 30 วินาที หลังจากไตเติ้ลแล้วก็จะโฆษณาประมาณ 4 นาที หลังจากจบโฆษณาแล้วก็จะเข้ารายการเป็นละครตลกประมาณ 10 นาที แล้วก็จะตัดเข้าโฆษณากลับครั้งหนึ่ง ประมาณ 5 นาที แล้วก็เข้าละครอีก 9 -10

นาที่ เมื่อจบตอน จะมีตัวหนังสือว่าโปรดติดตามตอนต่อไป ก่อนจะเป็นไตเติ้ลขอบคุณผู้สนับสนุนรายการ แต่ระหว่างการแสดงของรายการก่อนบ่ายคล้ายเครือข่ายจะมีความต่อเนื่องกันในเหตุการณ์ที่เล่นประกอบขึ้นเป็นการแสดงชุดหนึ่ง แต่ละชุดการแสดงก็สามารถออกอากาศได้ภายใน 1 สัปดาห์

(ค) กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย : เป็นชาวบ้านทั่วไป

(ง) ผู้แสดง

ผู้แสดงเกือบทั้งหมดในรายการก่อนบ่ายคล้ายเครือข่ายล้วนมาจากเวทีการแสดงตามคาเฟ่ นอกจากนี้ก็ยังจำเป็นต้องหาตัวละครหญิง ผู้แสดงตลกชายหลายคนก็ได้สวมบทบาทเป็นตัวละครหญิงด้วย โดยมีการใช้เครื่องแต่งกายและแต่งหน้าเป็นตัวกำหนด

ผู้แสดงประจำมีดังนี้

- โย่ง เชิญยิ้ม รูปร่างสูงใหญ่ ชอบเล่นมุขตลกแบบเล่นตลกกับภาษา
- แป้ว บ้านโป่ง เป็นตัวละครหญิง มักเล่นเป็นภรรยาของตัวตลกชาย
- โจ๊ก มิกจ๊ก รูปร่างลีดทัด พูดเสียงเหนือ ส่วนใหญ่รับบทเป็นลูกน้อง ลูกไล่
- ล้อต๊อก รูปร่างเตี้ย อายุมาก ได้รับความลอบแล้วแต่ผู้กำกับเห็นสมควรจะให้เล่นเป็นอะไร

ผู้แสดงสมทบ ก็จะเป็นกลุ่มตลกคาเฟ่ โน้ต เชิญยิ้ม (เป็นผู้กำกับการแสดง แต่จะเข้ามาร่วมแสดงด้วยในบางโอกาส) , ชูศรี เชิญยิ้ม , ถั่วแระ เชิญยิ้ม , จเร เชิญยิ้ม , เต่า เชิญยิ้ม , เต๋อ ดอกสะเดา , สายัญญ์ ดอกสะเดา , เอ็ดดี้ ฝันรัก , นก วนิดา เป็นต้น

ผู้แสดงที่กล่าวมาข้างต้นทางผู้ผลิตแบ่งแยกเป็น 2 พวกคือ ผู้แสดงประจำและผู้แสดงสมทบ นักแสดงประจำเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในรายการทุกตอน รับบทบาทที่แตกต่างกันไปในแต่ละตอน ส่วนนักแสดงสมทบก็มีบทบาทไม่แตกต่างจากนักแสดงประจำเท่าใดนัก มีการแก้งนักแสดงรับเชิญบ้างในบางครั้ง ในบางครั้ง ผู้ควบคุมการผลิต อย่างผู้กำกับเวที ผู้กำกับการแสดง ก็กระโดดเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่ได้รับเชิญ (โดยมากจะเข้ามาตอนแก้งนักแสดง)

(จ) วิธีการนำเสนอ

เรื่องราวของรายการก่อนบ่ายคลายเครียดจะมีความยาวมากกว่า 1 ตอน (หนึ่งวันเป็นหนึ่งตอน ออกอากาศสัปดาห์ละ 5 ตอน จึงจะจบเรื่อง) มีการเปิดเรื่อง ผูกเรื่อง ดำเนินเรื่อง ปมปัญหา จุดคลี่คลาย (ซึ่งบางตอนอาจจะไม่มีชั้นตอนนี้) และปิดเรื่อง อันเป็นชั้นตอนต่าง ๆ ของวิธีการนำเสนอแบบละคร นอกจากนี้ยังมีวิธีการนำเสนอแบบการสร้างเหตุการณ์ให้เกิดขึ้นมาเพื่อเพียงให้ผู้ชมติดตามดูว่าเกิดอะไรขึ้นในเหตุการณ์นั้น ๆ เท่านั้นโดยที่ไม่มีชั้นตอนของการคลี่คลายแต่อย่างใด แต่มีเหตุให้ปิดเรื่องขึ้นเท่านั้น

(ฉ) บทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์สำหรับรายการก่อนบ่ายคลายเครียดมีแต่โครงเรื่องอย่างกว้าง ๆ ว่าเรื่องราวมีความเป็นมาอย่างไร โดยแบ่งละเอียดลงไปในแต่ละฉาก แต่ไม่มีบทพูด คำแนะนำในการเล่นรวมถึงบทพูดบางประโยค จะมาจากผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุดนั่นก็คือ ผู้กำกับการแสดง จะเป็นผู้ที่ชี้แจงถึงขั้นตอนการแสดงไว้อย่างกว้าง ๆ กำหนดประเด็น เรื่องราวที่จะเล่น รวมถึงการกำหนดตัวผู้แสดงว่าใครเหมาะสมที่จะแสดงเป็นตัวละครตัวใดในเรื่องนั้น ๆ เมื่ออธิบายจนผู้แสดงเข้าใจแล้ว ก็เปิดโอกาสให้นักแสดงแต่ละคนไปปรับใช้ให้เป็นบุคลิกของตัวเอง ซึ่งจะกลายเป็นมุขตลกที่เล่นกันไปได้อย่างอิสระ เพียงแต่ขอให้นักแสดง แสดงไปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้เท่านั้น

คำแนะนำของผู้กำกับการแสดงจะไม่กำหนดความซับซ้อนมากจนเกินไปนัก เพราะจะเป็นภาระแก่นักแสดงที่จะต้องสร้างสรรค์มุขมาเพื่อสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งเป็นการจำกัดการสิ้นไหลของบทเจรจาอีกด้วย ฉะนั้นคำแนะนำสำหรับการแสดงรูปแบบนี้จึงไม่มีข้อมูลที่ผูกมัดเด่นชัดจนเกินไปนัก อย่างที่ปรากฏในโครงเรื่องตามที่ได้ตกลงกันได้

(ช) องค์ประกอบอื่น ๆ

ไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์รูปแบบใด ก็มักจะมีแบบฉบับในเรื่องของฉาก เครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับรายการเสมอ ฉากที่ใช้ในการแสดงรายการก่อนบ่ายคลายเครียดเป็นลักษณะฉากที่เกือบเหมือนจริง หรือพยายามทำให้เหมือนจริง รวมถึงอุปกรณ์ประกอบฉากด้วย แต่ก็ไม่ค่อยมีความพิถีพิถันในการจัดฉากเท่าใดนัก เมื่อคนดูได้เห็นทางโทรทัศน์ ก็จะได้ทันทีว่า

นี่เป็นฉาก ผิดกับละครโทรทัศน์ทั่วไปที่จะเน้นความสมจริงมากกว่า การจัดฉากจะถูกสร้างขึ้นภายในห้องบันทึกเทปของ บริษัทริชฟิล์ม สตูดิโอ จำกัด

ส่วนทางด้านเครื่องแต่งกาย ทางผู้ผลิตพยายามจะทำให้เหมือนจริงตามเนื้อเรื่องที่จะดำเนินไป ในบางครั้งก็อาจจะมีการเกินจริงไปเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความตลกขบขัน แต่ทั้งนี้เครื่องแต่งกายก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้การแสดงมีความต่อเนื่องและกลมกลืน

จากการที่รายการก่อนบ่ายคลายเครียดมีลักษณะการแสดงเป็นชุดทำให้มีความต่อเนื่องในการแสดงได้เป็นตอนต่อ ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างความอยากติดตามของผู้ชมได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันผู้ชมในห้องส่งก็สามารถจะเพลิดเพลินกับเรื่องราวที่เล่นได้ เพราะรายการก่อนบ่ายคลายเครียดเป็นรายการที่บันทึกเทป จะเปิดโอกาสให้ผู้ชมเข้าไปชมการถ่ายทำในห้องส่งได้ ผู้ชมเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการทำรายการตลก เนื่องจากว่าผู้แสดงตลกจะสามารถตรวจสอบมุขของตนเองได้ตลอดเวลาว่า มุขนั้นๆ ทำงานได้สัมฤทธิ์ผลหรือไม่ ถ้าปราศจากผู้ชมในห้องส่งแล้ว ผู้แสดงจะไม่รู้เลยว่ามุขที่ตนเองปล่อยออกไปนั้น ฮา หรือ ไม่ฮา

ในเรื่องของดนตรีประกอบ ก็จะมีนักดนตรีเพียงหนึ่งคนกับเครื่องสังเคราะห์เสียงดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้สร้างบรรยากาศของเรื่องราวตลอดจนเสียง Effect ต่าง ๆ เพื่อให้เรื่องราวดูสมจริงมากยิ่งขึ้น นักดนตรีจะต้องมีความสามารถในการสร้างสรรค์เสียงต่าง ๆ ให้หลากหลายเพื่อสอดคล้องกับเรื่องราวและเสียงดนตรีหรือเสียง Effect ที่เสริมมุขตลกต่าง ๆ และเช่นเดียวกับรายการตลกอื่น ๆ ที่ไม่มีบทโทรทัศน์กำหนดตายตัวที่นักแสดงเองก็ไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นข้างหน้า ฉะนั้นความสามารถในการรู้ทันมุขตลกก็เป็นส่วนสำคัญสำหรับนักดนตรี

(ข) ลักษณะการเล่นตลกของ ล้อต๊อก ในรายการก่อนบ่ายคลายเครียด

ตัวละครหรือบทของ ล้อต๊อก ที่จะได้แสดงนั้น จะไม่ถูกกำหนดไว้อย่างแน่นอน ผิดกับนักแสดงคนอื่น ๆ ซึ่งผู้เขียนบทและผู้กำกับการแสดงอาจจะพอจะเกณฑ์ตัวได้แน่นอนว่าใครจะได้รับบทไหน

"...ป้านี้เราวางเป็นตัวลอย ป้าอายุมากแล้วจะไปเป็นตัวหลักก็ไม่ได้ เป็นตัวลอยนี่แกมาแกอยากเล่นอะไรแกก็เล่น แกอยากจะเป็นอะไรแกก็เป็น อยากจะเข้ามาจากไหนแกก็เข้า ไม่ได้วางตัวว่าเป็นพระเอก ผู้ร้าย หรืออะไร คือป้านี้อายุมาก ความจำก็ลดลง เวลาคิดลึกลับ ๆ มาก ๆ นี่ไป

สร้างความคิดให้กับป่าเปล่า ๆ เรื่องนี้มีโจรป่าก็ไปเป็นโจรแล้วกัน จากนั้นมีคนใช้ ป่าก็ไปเป็นคนใช้ก็ได้ เป็นตัวลอย มานัดกันที่นี่ ไม่มีบทเป็น Script ใช้ปฏิภาณ ส่วนบทของคนอื่น ก็มีเป็น Treatment ไม่ได้เป็น Dialogue มีแต่โครงเรื่อง มุขต่าง ๆ ที่ออกมาก็เป็นมุขสด เขาจะใส่อะไรก็ใส่ไป แต่ผู้กำกับเขาจะให้แนวทางเอาไว้..." (สัมภาษณ์ เบ็ด เชิญยิ้ม, 7 มกราคม 2541)

การเป็นตลกนั้น สำหรับในสายตาของคนทั่วไปอาจคิดว่าเป็นการแสดงที่ง่าย ๆ สักแต่ว่าพูดอะไรออกไปให้คนหัวเราะก็ใช้ได้แล้ว แต่จากคำพูดของ เบ็ด เชิญยิ้มแล้ว วิเคราะห์ได้ว่า การเล่นตลกนั้นจะต้องใช้ความคิดและความสามารถเฉพาะตัวสูง ต้องคิดให้เร็วและคิดให้ทันมุขของนักแสดงตลกด้วยกันที่ส่งมาให้ ถ้าคิดช้าและคิดไม่ทันก็จะทำให้เรื่องราวนั้นผิดลงไป ตลกที่ไม่มีไหวพริบปฏิภาณจะไม่สามารถขึ้นมาเป็นตลกขึ้นแนวหน้าได้ ดังนั้นการที่ เบ็ด เชิญยิ้ม และ เบ็ด เชิญยิ้ม ให้บทลอยแก่ ล้อต๊อก นั้นน่าจะเป็นการกระทำที่เหมาะสมแล้ว เพราะทำให้ ล้อต๊อก ไม่ต้องพะวงกับบทบาทของตนเองมาจนเกินไป ไม่ต้องคิดอะไรมากในเวลาเล่น เป็นการรักษาบุคลิกบุคคลของวงการตลกอย่าง ล้อต๊อก ให้ดำรงอยู่ไปได้ช้านาน

ฉะนั้นในการแสดงทุกครั้ง ล้อต๊อก จึงไม่ทราบล่วงหน้ามาก่อนว่า ตนเองนั้นจะได้รับบทอะไรในรายการจะมาทราบก็ตอนมาประชุมกัน และทุกครั้งที่ได้รับบทแสดง ก็จะไม่ชอบที่เป็นตัวเอกของเรื่องเหมือนในสมัยก่อนอีกต่อไป จากกาที่ ล้อต๊อก ได้รับบทที่ดูเหมือนด้อยค่าลงนั้น ทำให้ผู้ชมทางบ้านตลอดจนสื่อมวลชนวิจารณ์ว่าไม่น่าจะเอาตลกผู้ยิ่งใหญ่เป็นถึงศิลปินแห่งชาติมารับบทที่ไม่สำคัญเช่นนี้ แต่ เบ็ด เชิญยิ้ม ผู้ที่เคารพนับถือยกย่องล้อต๊อก มากที่สุดคนหนึ่งและเป็นผู้ที่เชิญ ล้อต๊อก มาเป็นนักแสดงประจำในรายการกล่าวถึงปัญหาในขณะนี้ว่า

"...คือป่าต๊อกเป็นบรมครู ตลกทุกคนมีทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาเพราะว่า ป่าต๊อกเป็นผู้ริเริ่มเป็นคนวางทางให้เราเดิน ตั้งแต่รุ่น เต๋อ ตู ตี เป็นต้นมา ป่าต๊อกนี้เป็นเสาหลักของวงการตลก เพราะฉะนั้น เมื่อเรามีรายการ เราจะทิ้งเขาไม่ได้ เขาเป็นผู้มีบุญคุณเราต้องตอบแทน ผมมีความคิดว่า ผมไม่อยากให้พ่อไปเล่นคาเฟ่ ผมอยากให้ป่ามาเล่นที่นี่ เดือนหนึ่งก็ 40,000 พ่อเขาอายุมากแล้ว ผมอยากให้พ่ออยู่กับลูกหลานไปนาน ๆ แม้ว่าบทที่ได้รับมันจะดูเล็กน้อยไป แต่ก็ถือว่า เป็นมิ่งขวัญของพวกเราในการแสดง ..." (สัมภาษณ์ เบ็ด เชิญยิ้ม, 7 มกราคม 2541)

แม้ว่าจะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในการแสดงตลกของ ล้อต๊อก ในรายการก่อนบ้ายคลายเครียด แต่ ล้อต๊อก ก็ไม่ได้วิตกทุกข์ร้อนอะไร กลับยินดีและพอใจที่ได้มาแสดง ได้มาพูดคุย มาเจอลูกหลานในวงการ ได้แสดงตลกในสิ่งที่ตนเองรัก แค่นี้ก็พอใจแล้ว

“ผมชอบมาเล่นที่นี่ ต้องขอบคุณใช้เปิดมันที่ยังคิดถึงผมอยู่ ได้มาเจอลูกหลาน สุนัขดี...”

(สัมภาษณ์ สวง ทรัพย์สำรวย, 16 มกราคม 2541)

จะสังเกตได้ว่า การที่ ล้อต็อก เข้ามาเล่นในรายการก่อนบ่ายคลายเครียดนั้น มาจากความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของ ตลกยุคเก่า กับตลกยุคใหม่เป็นหลัก เปิด อยากจะให้ ล้อต็อก ทำหน้าที่สบายกว่าที่จะต้องไปเล่นคาเฟ่ในตอนกลางคืน โดยมีความต้องการให้ ล้อต็อก หยุดรับงานคาเฟ่ จะได้มีเวลาฝึกฝนและระวังรักษาสุขภาพมากขึ้น จึงให้มาเล่นให้กับรายการก่อนบ่ายฯ โดยที่ล้อต็อก จะสามารถอยู่ได้อย่างสบาย ๆ โดยมีรายได้เดือนละ 40,000 บาท การที่ เปิด เชิญ ยิ้มทำแบบนี้ ก็เป็นการตอบแทนบุญคุณ ล้อต็อก ที่ ล้อต็อก เป็นบุคคลแรกที่บุกเบิกวงการตลกยุคใหม่ ช่วยถาดถางเส้นทางให้แก่วงการตลก ทำให้ตลกในปัจจุบันสามารถลืมตาเข้าปากและสามารถยกระดับของตัวเองในสังคมได้

จากการที่ ล้อต็อก ส่งสมประสงค์การนี้จากการแสดงมานาน เมื่อได้มาแสดงกับนักแสดงรุ่นหลัง ล้อต็อก ก็ได้นำเอาประสบการณ์นั้นมาเสนอแนะการผลิตรายการการให้แก เด็กุ่นหลังด้วย จึงเป็นบทบาทของ ล้อต็อก ในอีกด้านหนึ่งคือ

(ฉ) บทบาทของการเป็นผู้วิจารณ์ (Commentator)

นอกจาก ล้อต็อก จะมาแสดงเป็นนักแสดงประจำอยู่ที่รายการก่อนบ่ายคลายเครียดแล้ว ล้อต็อก ยังคอยสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรายการ เมื่อ ล้อต็อก พบเห็นจุดอ่อนของรายการ ล้อต็อก ก็จะมีบอก และ แสดงความคิดเห็นในเรื่องการผลิตรายการแก่ผู้กำกับ “เปิด เชิญยิ้ม” และ “เปิด เชิญยิ้ม” โดยอาศัยประสบการณ์ในการเล่นตลกมากกว่า 60 ปีมาแนะนำตลกรุ่นลูกหลานในด้านต่าง ๆ ของการเล่นตลก ไม่ว่าจะเป็นการคอยแนะนำมุขต่าง ๆ คอยแนะนำในเรื่องของการผลิตว่า ตรงไหนผิด ตรงไหนยึด และควรจะทำอย่างไร ดังคำสัมภาษณ์ของของ เปิด เชิญยิ้ม ว่า

“...คือเวลาเขาดูเราเล่นเนี่ย เขาก็จะเสริมเติมแต่งให้ เขาพยายามจะสอนจะบอกให้ เมื่อมีปัญหา อย่างถ่ายรายการนี้ก็เหมือนกัน เขาก็จะบอกว่า ตรงนั้นยึดไปนะ ให้มันกระชับหน่อยนะ หรือไม่ก็ เขาเรื่องนั้นมาทำสิ คือแกเป็นบรมครูนะ ...” (สัมภาษณ์ เปิด เชิญยิ้ม, 7 มกราคม 2541)

กล่าวโดยสรุปว่า : จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ล้อต็อกแสดงอยู่ในแวดวงโทรทัศน์มานานถึง 20 ปี (พ.ศ.2503 - 2523) ได้แสดงมาแล้วหลายบทบาท และหลากหลายรูปแบบรายการ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เข้ากับรูปแบบการแสดงของล้อต็อกมากที่สุดคือ "รายการรายหัวเราะ" ซึ่งเป็นรายการที่แสดงถึงตัวตนของ ล้อต็อก มากที่สุด เนื่องจากว่า รายการรายหัวเราะนี้ ล้อต็อกเป็นผู้ที่คิดรูปแบบรายการขึ้นมาด้วยตนเอง , คิดโครงเรื่องเอง , กำกับการแสดงเอง ตลอดจนแสดงเองอีกด้วย ดังนั้น ล้อต็อก ต้องการจะนำเสนออะไร ก็สามารถนำเสนอได้อย่างเต็มที่ ส่วนรูปแบบรายการที่ ล้อต็อก ไม่ชอบเลย คือ ละครโทรทัศน์ เพราะจะต้องมีการทอบท ซึ่งไม่ถูกกับลักษณะนิสัยของตัว ล้อต็อก เอง ที่มักจะแสดงตามอารมณ์ และคำพูดของตัวเอง เนื่องจาก ล้อต็อก มีจุดเริ่มต้นของพัฒนาการแสดงมาจาก จำอวดและละครย่อย ที่ต้องอาศัยการ "ด้นสด" ซึ่งมีลักษณะขัดแย้งกับการทอบทโดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม การที่ ล้อต็อก แสดงในทุกรายการ ทั้ง ๆ ที่อาจไม่ชอบหรือไม่ถนัด ถ้าแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวในฐานะศิลปิน ที่แสดงได้ทุกบทของ ล้อต็อก เอง

6. ลักษณะการแสดงของ ล้อต็อก ในคาเฟ่

(ก) ประวัติความเป็นมา

หลังจากที่ ล้อต็อก ได้กลับเข้าสู่วงการตลกอีกครั้งเมื่อ พ.ศ.2530 หลังจากเปลี่ยนอาชีพไปทำไร่ทำสวนเสียหลายปี เมื่อกลับเข้าสู่วงการอีกครั้ง ได้ร่วมทีมกับ เด๋อ ดอกสะเดา โดยใช้ชื่อคณะว่า "เด๋อ ตู๋ ตี ประทะ ล้อต็อก" หลังจากที่ทำร่วมกันได้ประมาณ 3-4 ปี ล้อต็อก มีความรู้สึกว่า น่าจะทำคณะตลกของตัวเองอีกครั้ง เพราะจะไปฟังตลกกลุ่มหลังจาก เด๋อ อยู่ตลอดเวลาไม่ได้ จึงชักชวนเพื่อนเก่าสมัยที่เป็นคณะตลกบูม ในรายการรายหัวเราะ กลับมารวมทีมกันอีกครั้ง ประกอบไปด้วย ล้อต็อก , สมพงษ์ พงษ์มิตร , ก๊กเฮง , ทองแถม เขียวแสงใส , ยอดธง บุญชู เป็นต้น ใช้ชื่อว่าคณะล้อต็อก เล่นตลกตามคาเฟ่ต่าง ๆ ต่อมาก็ได้ ตลกหญิงมาเสริมทีมอีกหนึ่งคนคือ ชูลีพร ระมาด หรืออ้น ซึ่งต่อมา อ้น ก็กลายมาเป็นภรรยาคนปัจจุบันของ ล้อต็อก

คณะล้อต็อกที่มีอดีตตลกคณะตลกบูมเป็นสมาชิกเล่นอยู่ได้ประมาณ 1-2 ปี ก็มีอันต้องเลิกไป เนื่องจากว่าสมาชิกหลายคน เช่น สมพงษ์ , ก๊กเฮง , ทองแถม อายุมากขึ้น มีปัญหาเรื่องสุขภาพร่างกาย จึงต้องขอลาออกจากคณะไป ทำให้ ล้อต็อก และ ชูลีพร ต้องหาสมาชิกมาเพิ่มเติมเพื่อให้คณะดำรงอยู่ต่อไปได้ โดยไปชักชวนตลกเด็กรุ่นใหม่ที่เล่นอยู่คณะเล็ก ๆ แต่พอมีแววที่

จะสามารถปั้นได้มาเป็นตมาชิกเสริม บางคนก็เคยเป็นนักร้องอยู่ตามคาเฟ่เล็ก ๆ แต่ถ้าพอมีแนว
ว่าเล่นตลกได้ก็จะถูกชักชวนมา

“...ก็จะดูการแสดงของเขา บางทีระหว่างรอเล่นตามคาเฟ่ก็จะดูคนอื่น ๆ เล่น ว่าใครพอ
จะเข้ากับเราได้ ถ้าเข้าได้ก็จะมีมีการชักชวนกัน หรือไม่ก็มาสมัคร แนวของเราจะไม่หยามไม่ทะเล้ง
ถ้ามาสมัครป่าจะดูอุปนิสัยว่าเข้ากับคนในคณะได้ไหม ส่วนใหญ่ที่มาสมัครจะเคยร้องเพลงมา
ก่อน เพราะว่าคุณจะป่านี้จะเน้นไปในทางการร้องเพลง ป่าเคยบอกว่าสมัยที่เป็นตลกบูมก็จะมีนั
กร้อง พอมาเป็นตลกก็จะให้มีการร้องเพลงมาเล่นให้ตลก...” (สัมภาษณ์ คุณอุทัย ตีประทีป, 3
ธันวาคม 2540)

การคัดเลือกคนเข้ามาทำงานกับคณะตลก เป็นการคัดเลือกที่แปลกไปจากวงการอื่น การ
คัดเลือกนักแสดงตลกเข้าคณะ มักจะดูอุปนิสัย หรือนิสัยใจคอ ว่าไปด้วยกันกับคณะได้หรือไม่
เพราะถ้านิสัยไปด้วยกันได้ ก็สามารถที่จะแสดงอยู่ด้วยกันได้นาน และอีกประการหนึ่งก็คือตลก
มักจะต้องตั้งแล้วแยกวง ซึ่งจะต้องทำให้หัวหน้าคณะเดิม ต้องหาคนใหม่อีก ผิดกับการคัดเลือกคนเข้า
ทำงานของคนในวงการอื่น เช่น วงการธุรกิจ ซึ่งจะคัดเลือกคนจากความสามารถในการทำงาน
มากกว่า ดูจากอุปนิสัย

(ข) ผู้แสดง

ผู้แสดงตลกในคณะป่าตลกจะมีประมาณ 7-8 คน ไม่รวมนักดนตรีและทีมงานเบื้องหลัง
มีการแบ่งหน้าที่กันภายในคณะเป็นที่แน่นอนว่า ใครจะเป็นตัวปูหรือแม่คู่ คือผู้ที่จุดประเด็นใน
เรื่องต่าง ๆ หรือส่งมุขให้แก่นักแสดงคนอื่น ๆ ตัวตบหรือตัวตั้น หรือ ในอดีตเรียกว่า ลูกคู่ คอย
เล่นมุขตลกตามที่ตัวปูส่งมาให้ ทั้งตัวปูและตัวตั้นจะคอยรับส่งมุขกันไปมาเพื่อให้เกิดความซ้ำชั้น
ในตัวตั้นนี้ยังสามารถแบ่งแยกเป็น ตัวอีสาน ตัวกระเทย หรือตัวสายันห์ (นักแสดงตลกที่แต่ตัว
เลียนแบบ สายันห์ สัตยญา นักร้องลูกทุ่งชื่อดัง ซึ่งมักจะถูกล้อเลียนอยู่เสมอ) ได้อีกแล้วแต่เนื้อ
เรื่องหรือมุขที่จะพาไป

(ค) ผู้แสดงในคณะ ป่าตึกประกอบด้วย

สง (ล้อตึก) : เป็นหัวหน้าคณะ รูปร่างเตี้ย คล้ำ มีอายุมาก มักจะถูกล้อว่าแก่เสมอ มีหน้าตาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ใครเห็นก็ต้องหัวเราะ มักจะเป็นผู้ที่ชี้นำในการแสดง แต่ไม่มีหน้าที่ควบคุมในการแสดง หรือเป็นแม่คู่แต่อย่างใด ปากกฏตัวในตอนท้ายของการแสดงเสมอ

ชูลีพร (อัน) : ภรรยาในชีวิตจริงของ ล้อตึก รูปร่างหน้าตาดี อายน้อยกว่า ล้อตึก มาก มักแสดงมุขด้วยการร้องเพลง และจะมีบทบาทเหนือกว่าทุกคนแม้กระทั่ง เหนือกว่า ล้อตึก เองในบางครั้ง

อุทัย ศิประทีป (ติก) : ทำหน้าที่เป็นแม่คู่ และคอยดูแลการแสดงให้เป็นไปตามที่กำหนด รูปร่างท้วม ผิวคล้ำ ท่าทางสุภาพ

วีระศักดิ์ แซราม (หน่อง) : รูปร่างสูงโปร่ง มักจะเล่นเป็นตัวสายันท์ และเป็นกระเทยในบางครั้ง

วิเชียร เพียงโคกขวด (หลอ) : รูปร่างผอม เตี้ย พันหลอ เป็นตัวอีสาน มักแสดงมุขที่พูดไม่ชัด บางครั้งเป็นตัวเจ็บด้วย

ทองคำ อินทรสงคราม (ต๋อง) : รูปร่างสันทัด หน้าตาดี เคยเป็นอดีตนักร้องคาเฟ่ จึงเล่นมุขที่ร้องเพลงได้ดี

สามารถ คุณสวัสดิ์ (แฉง) : รูปร่างเล็ก พูดจาฉะฉาน เคยเล่นตลกคณะเล็กมาก่อน

ในบางโอกาส ล้อตึก จะนำลูกชาย คือ ด.ร.มงคลชัย ทรัพย์สำรวย (อ๋มบุญ) มาเล่นด้วย ซึ่งอ๋มบุญก็จะใช้มุขไร้เดียงสา หรือ มุขที่ขอบแก้มผู้ใหญ่ในคณะ

(ง) วิธีการนำเสนอ

สำหรับระยะเวลาในการเล่นตลก คาเฟ่ นั้น จะมีความยาวประมาณ 20 - 30 นาที ดังนั้น ตลกคาเฟ่จึงเล่นในลักษณะของการเล่นเกร็ด เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการเล่นที่เป็นลักษณะละครก็ อาจจะมีบ้างแต่น้อยหรือนาน ๆ จะมีสักครั้ง

สำหรับการเล่นเกร็ดของคณะป๊อปปี้ จะขึ้นมาทั้งคณะ ยกเว้น อ้น และ ล้อต๊อก ตึก ซึ่งเป็นตัวปุกก็จะเริ่มด้วยการขอบคุณสถานที่ ๆ ได้ให้โอกาสมาแสดง บางครั้งก็จะมีการชวนเจ้าของ คาเฟ่ที่ไปเล่นก็มี

ดนตรีเปิดตัว.....

คุณตึก : สวัสดีครับ ท่านแรกผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่าน มาพบกันอีกครั้งในอิศรสถาน พระราม9 พลาซ่า สาขาพระราม9 นักร้องทั้งขาทั้งสอง แต่เจ้าของ....อ้อหรือ..

ลูกทิม (พูดเกือบจะพร้อมกัน) : เป็นไง..

คุณตึก : ...ก็เหม...ใช่...นะ

คุณหน่อง : ก็เป็นยังไงเล่า...ก็ออกมาสิ

คุณตึกยังทำเล่นตัวไม่ยอมบอก

พวกลูกทิมก็พยายามเร่งให้บอก

คุณตึก : ก็นายสมยศที่เป็นเจ้าของที่นี่....

ลูกทิม : ก็เป็นยังไงเล่า

คุณตึก : ก็เขี่ยวนะสิ นี่ยังไม่ยอมขึ้นค่าตัวเลย ได้ข่าวว่าไปว่าความก็ชุดริต...

ลูกทิมทำท่าตกใจ รีบไปปิดปากคุณตึก

คุณหน่อง : เฮ้ย! คุณตึกที่คุณพูดถึงนะ เขาเป็นคนจ่ายเงินแะนะ

คุณต๊อก : นั่นสิ นายสมยศเขาเป็นคนดี ช่วยว่าความให้พวกเราชาวตลกที่มี ปัญหาขึ้นโรงขึ้นศาล เรื่องค่าตัวแกไม่คิดอยู่แล้ว

คุณตึก (ตะโกน) : อ้าว! จันทรอกรี แสดงว่าผมได้ยื่นมาผิดนะสิ

หลังจากนี้ก็จะใช้เพลงประกอบการแสดงจนถึงใช้เพลงในการดำเนินเรื่องสร้าง ความตลกคละเคล้ากันไป เช่น ตัวปุกก็จะบอกว่า "อ๊ะ พวกเราใครร้องเพลงครู สุรพลได้บ้าง" ทุกคนต่างก็ยกมือกันทืบตืบ

คุณติก : อะ จันคุณต้องร้องก่อน เพลงครูสุรพล มิวสิค...

ดนตรีขึ้น Intro เพลงครู สุรพล จนเข้าท่อนร้อง

คุณต้อง กลับร้องเพลงของสายัณห์

ทุกคนในคณะละดัง

คุณติก : นั่นมันเพลงสายัณห์ เอาเพลงของครูสุรพล คุณมันไม่ได้เรื่อง เอาคนอื่นดีกว่า

แล้วตัวปุกก็เลือกคนอื่นมาร้อง ก็ไม่มีใครถูกใจ มีการทำมติเตียนตลอด จนถึงคนสุดท้ายที่ตัวปุกเตรียมเอาไว้ว่า คนนี้ร้องได้ดี และหลังจากนั้นก็ดำเนินมุขอื่นต่อไปเรื่อย ๆ พอถึงจุด Climax ล้อตลก ก็จะปรากฏตัวขึ้นคลีคลายสถานการณ์ และสรุปจบ

คณะป้าต๋อ มีจุดเด่นอยู่ที่มุขร้องเพลง เนื่องจากชาวคณะหลายคนร้องเพลงได้ และบางคนก็เคยเป็นนักร้องคาเฟ่มาก่อน เช่น คุณทองคำ และ คุณจุฬิพร

“ที่เรามักจะเล่นมุขร้องเพลงนี้ มันยังไ้ละ คือหนึ่งพวกเราหลายคนถนัดทางเรื่องร้องเพลงอยู่แล้ว แต่เราก็ไม่ได้เล่นร้องเพลงตลอดนะ บางครั้งมันก็มีการเล่นตลกสถานการณ์ด้วย อย่างวันนั้นเราเล่นมุขหุ่นยนต์ ให้คุณต้องเล่นเป็นหุ่นยนต์แดนซ์เซอร์ เดินแข็ง ๆ แบบหุ่นยนต์ตามจังหวะเพลง แล้วก็ทำไปขอเหล่าแขกกินอะไรอย่างนี้...” (สัมภาษณ์ อุทัย ดีประทีป, 3 ธันวาคม 2540)

วิธีการต่อมาก็คือ การสร้างเหตุการณ์ เหมือนกับที่แสดงใน วิดีโอ ก็เป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นโดยไม่มีความหมายและไม่มีความคลีคลาย ตลอดจนไม่มีองค์ประกอบอื่นของละครอย่างชัดเจน เช่น ไม่มีฉาก เสื้อผ้าไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง เป็นต้น แต่จะเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักแสดงปล่อยมุขล้อกันไป

การแสดงที่อาศัยไหวพริบปฏิภาณของนักแสดงเป็นสำคัญนี้ ไม่มีบท ไม่มีการซักซ้อม มีแต่การนัดแนะกันว่า วันนี้จะแสดงอะไร การแสดงแบบนี้นักแสดงจะต้องอาศัยความเป็นไปของเรื่องราวแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งต้องใช้ความสามารถการแสดงอย่างสูง พร้อมทั้งมีพื้นฐานการแสดงอย่างดี มีความสามารถเข้าใจในกระบวนการทั้งหมด อีกทั้งมีความสามารถพิเศษรอบด้าน เช่น ทั้งการร้อง การรำ การเล่น ที่จะสามารถร้อยเรื่องราวต่าง ๆ มาต่อกันเพื่อสร้างความสนุกสนานได้ เพราะไม่มีผู้เขียนบทที่จะมากำหนดเรื่องราวให้เล่น

“...ก็เคยเล่นกันมาแล้ว ช้อมกันครั้งแรกครั้งเดียว แล้วก็จำได้ เล่นตลกนี่เหมือนกับว่า เพื่อนเราพูด ก.ไก่ เราจะไปเล่นหรือพูด ข.ไข่ ไม่ได้เราก็ต้อง ก.ไก่ ด้วย ถ้าตลกเล่นมานาน ๆ แบบ จะไม่ต้องช้อมกันเลย พอตัวปู พูดขึ้นมา ตัวดินจะต้องรู้แล้วว่าจะต้องเล่นกันยังไงต่อไป แต่เรื่องแบบนี้ก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของตลกด้วย บางคนเล่นมานาน ก็มีประสบการณ์มาก อาจจะเป็นทุกอย่าง ลีเก เพลงอ่อย เพลงอีแซว เล่นได้หมด...” (สัมภาษณ์ วีระศักดิ์ แชราม, 3 ธันวาคม 2540)

ตลกคณะปาด็อก จะมี ล้อตลก และ คุณอุทัย ตีประทีป เป็นผู้ดูแลมุขต่าง ๆ ทั้ง 2 คนจะคอยสังเกตการแสดงของสมาชิกในคณะว่าแสดงเป็นอย่างไร คนดูขำหรือไม่ ถ้าคนดูตอบรับกับมุขนั้น ๆ ตีก็จะเก็บมุขอันนี้ไว้แสดงต่อไป แต่ถ้าคนดูเฉย ๆ ก็จะทิ้งมุขนั้นไป ส่วนหลักเกณฑ์ในการทำ งานของคณะปาด็อก คุณอุทัย ตีประทีป ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“...จะง่าย ไม่มีกฎเกณฑ์อะไรมากมายหวังให้ความสุขกับคนดู สร้างเสียงหัวเราะให้กับคนดู ถ้าเราไม่ไปละลาบละล้วงคนดู ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับคนดู แกจะปล่อยให้เล่นไป คณะเราไม่เคยมีปัญหากับคนดูเลยนะ จะขอมคนดู เขาอยากจะทำอะไรก็ปล่อยให้เขา มีอยู่ครั้งหนึ่ง คนมาเอาเหล้ามาให้บ้าง พ่อเขาไม่ทานเหล้า แกก็จะส่งคืน บอกว่ากินไม่ได้ คนดูก็ไม่ยอม ปากก็บอกไม่ดื่ม เขาก็หงุดหงิด ๆ แต่ผมคิดว่าเขาต้องการสนุกกับเรานะ ถ้าออกอาการมาก ๆ ป้าแกก็จะบอกว่า เตี้ยวเถอะ เตี้ยวจะลงไปตี ก็เล่นกับเขาไปเลย คนที่แรวเขาก็ร้อง โอ๊ย ป้า ออย่าตีผม ออย่าตีผม ก็สนุกสนานกัน...” (สัมภาษณ์ อุทัย ตีประทีป, 3 ธันวาคม 2540)

ล้อตลก จะให้ความสำคัญกับคนดูสูงมาก จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับคนดูและให้เกียรติคนดูเป็นอย่างสูงเพราะถือว่า ถ้าไม่มีคนดู ก็ไม่มี “ล้อตลก” เหมือนกับที่ ล้อตลก พูดเสมอว่า “ถ้าใครไปเหยียดหยามประชาชน คนนั้นจะลำบากมาก” คำพูดเหล่านี้ ล้อตลก จะส่งต่อนอก ๆ หลาน ๆ ในวงการตลกอยู่เสมอ

